

Invitasjon til oppstartsmøte for delnorm 3 i Rondane og Sølnekletten villreinområder

Ingrid Sønsterud Myren <ingrid.myren@villrein.no>

ma. 22.02.2021 08:49

Til: Tore Larsson <tore.larsson@fjellstyrene.no>; Sel Fjellstyre <sel@fjellstyrene.no>; Jørund Båtstad <jbatstad@bbnett.no>; Einy Brænd <einy.braend@fjellstyrene.no>; Berge, Eirin <fmopebe@fylkesmannen.no>; Stensby, Trond <trste@statsforvalteren.no>; Helset, Ingvill <ingvill.helset@innlandetfylke.no>; Sollia Fjellstyre <sollia@fjellstyrene.no>; Christian P. Mathiesen <chr.p@mathiesen-atna.no>; Hans Olav Arnekleiv <hans.arnekleiv@gmail.com>; Inge Asphoug <Inge.Asphoug@ringebu.kommune.no>; Odd Enget <odd.enget@fjellstyrene.no>; Øyer Fjellstyre <oyer@fjellstyrene.no>; Ringebu Fjellstyre <ringebu@fjellstyrene.no>; espen.rusten@miljodir.no <espen.rusten@miljodir.no>; Hjemseteren, Tom <fmhethj@statsforvalteren.no>; Vorkinn, Marit <fmopmvo@statsforvalteren.no>; Ole Tvette Muriteigen <ole.tvette.muriteigen@sor-fron.kommune.no>; Raymond Sørensen <raymond.sorensen@villrein.no>

Kopi: Olav Strand <olav.strand@nina.no>; Vemund Jaren <vemund.jaren@miljodir.no>; Anders Mossing <anders.mossing@villrein.no>

📎 1 vedlegg (208 kB)

Infoskriv fra NINA og NVS oppstart kvalitetsnorm.pdf;

Til

Rettighetshavere, Villreinnemnd, Statsforvaltere, Fylkeskommuner, SNO og Nasjonalparkforvaltere i og rundt Rondane og Sølnekletten villreinområder

Invitasjon til oppstartsmøte for arbeid med delnorm 3 i kvalitetsnorm for villrein

Viser til infoskrivet fra NVS og NINA utsendt 25.09.20 (vedlagt). På grunn av koronasituasjonen er og blir det imidlertid noen endringer i arbeidet med kvalitetsnorm for villrein i forhold til opprinnelig plan. På grunn av smittesituasjonen er det ikke aktuelt å gjennomføre større fysiske møter pr. nå. Vi ønsker i stedet å gjennomføre digitale oppstartsmøter (via Teams), for så å følge opp med digitale/fysiske arbeidsmøter avhengig av gjeldende anbefalinger utover vinteren og våren.

Kvalitetsnorm for villrein består av tre delnormer:

Delnorm 1: Bestandsforhold

Delnorm 2: Lavbeiter

Delnorm 3: Leveområde og menneskelig påvirkning

De nasjonale villreinområdene, som Rondane og Sølnekletten er en del av, skal klassifiseres allerede høsten 2021. NINA og Norsk villreinsenter skal levere datagrunnlaget som trengs til klassifiseringen til Miljødirektoratet innen 1. september 2021.

I Rondane og delvis i Sølnekletten foretar dere allerede datainnsamling som trengs til delnorm 1 (bla. kalvetellinger, strukturtellinger og cwd-prøver). Det må imidlertid til et motiveringsarbeid i alle områder for å få flere jegere til å registrere slaktevekt på kalv digitalt. Delnorm 2 baserer seg i stor grad på satellittbilder, og NINA vil ta kontakt dersom det trengs lokale bidrag her. Delnorm 3 tar utgangspunkt i funksjonsområder (sommerbeiter, vinterbeiter, kalvings- og oppvekstområder og trekkområder) og fokusområder (mulige konfliktområder mellom villrein og mennesker). Kartgrunnlaget for delnorm 3 som vi har i dag stammer fra kartleggingen av villreinens arealbruk i forbindelse med regional plan. For Rondane er avgrensning av fokusområder gjort gjennom FoU-prosjektene som har sett på villrein og ferdsel. For Sølnekletten er det så vidt vi vet ikke definert noen fokusområder. For å få så gode data som mulig til delnorm 3 er vi avhengig av lokal kunnskap for å kvalitetssikre og evt. revidere/opprette dette kartgrunnlaget.

Invitasjonen til oppstartsmøtet går ut bredt og gjelder både Rondane og Sølnekletten. Vi vil gjerne orientere flest mulig som er involvert i villreinforvaltninga om arbeidet som nå gjøres med kvalitetsnormen. Deltagelse på de påfølgende arbeidsmøtene er mest relevant for de som har lokal kjennskap til reinens arealbruk

gjennom året. Vi foreslår derfor at det etableres egne arbeidsgrupper for hvert av områdene som skal jobbe med revideringen av kartgrunnlaget. Dette vil vi komme tilbake til i oppstartsmøtet.

I det digitale oppstartsmøtet vil vi presentere og diskutere:

- Innholdet i kvalitetsnormen og videre arbeid
- Gjennomgang av eksisterende kartgrunnlag både for funksjonsområder og fokusområder
- Dialog med dere lokalt om kvaliteten på kartgrunnlaget. Er kartgrunnlaget fortsatt gyldig eller må noe revideres? (Dette er tenkt som en begynnende diskusjon, ingen bestemmelser vil bli tatt på oppstartsmøtet.)
- Diskutere/etablere arbeidsgrupper

Møtested: Teams

Møtetidspunkt: Fredag 12. mars, kl. 09.00 – 12.00

PS: Noen av dere har allerede deltatt på tilsvarende oppstartsmøter for Snøhetta og/eller Forollhogna. De første 45 minuttene vil være omtrent like, så dere det gjelder kan evt. møte opp kl. 9.45:)

Jeg sender ut innkalling til Teamsmøte nå straks. Dere må gjerne videresende invitasjonen til andre aktuelle personer som kan ha interesse av oppstartsmøtet. Sett meg gjerne på kopi, så jeg en viss oversikt over aktuelle deltakere.

Til orientering: informasjonen som noen av dere fikk fra Villreinrådet før jul har ingen direkte sammenheng med arbeidet vi her skisserer. Villreinrådet oppfordret Utvalgene til å oppnevne inntil tre representanter som skal bidra i selve klassifiseringen av villreinområdet og til utarbeidelse av eventuelle påvirkningsanalyser i etterkant. Arbeidet som omtales av undertegnede gjelder å skaffe data som grunnlag for klassifiseringen.

Vennlig hilsen

Ingrid Sønsterud Myren

Fagkonsulent

Norsk villreinsenter Nord, Hjerkind

Tlf. 993 82 736

villrein.no | [Facebook](#) | [Instagram](#)

**Besøksenter
villrein**

**Norsk
VILLREINSENTER**

Skinnarbu og Hjerkin, 25.09.2020

Til villreinutvalg/-lag, villreinnemnder, ansv. fylkesmenn og Villreinrådet i Norge

Foreløpig plan og framdrift for innsamling av data til kvalitetsnormen for villrein

Viser til brev fra Miljødirektoratet av 04.09.2020 om iverksetting og oppfølging av kvalitetsnormen for villrein.

Norsk villreinsenter (NVS) og Norsk institutt for naturforskning (NINA) har fått ansvar for kursing og datainnsamling i forbindelse med den nylig vedtatte kvalitetsnormen for villrein. Dette brevet er ment som et innledende informasjonsskriv, og vi vil komme tilbake til nærmere detaljer om datoer og opplegg utover høsten.

Kvalitetsnormen for villrein bygger på et sett av måleparametere som til sammen gir grunnlag for en helhetsvurdering av tilstanden i de norske villreinområdene. Kvalitetsnormen inneholder tre delnormer:

- Delnorm 1: bestandsforhold
- Delnorm 2: lavbeiter
- Delnorm 3: leveområde og menneskelig påvirkning

NVS er involvert i innsamling og tilrettelegging av data til delnorm 1 og delnorm 3. NINA og NVS blir viktige støttespillere i arbeidet med kvalitetsnormen framover, men prosjektet er helt avhengig av lokale bidrag og arbeidsinnsats for at datainnsamlinga skal bli vellykket.

NVS og NINA sine oppgaver i tilknytning til delnorm 1

I delnorm 1 er NVS og NINA direkte involvert i arbeidet med følgende tre parametere:

- Slaktevekt hos kalv standardisert til kjønn og dato (jaktperioden)
- Antall kalver per 100 simler og ungdyr (kalvetelling sommerstid)
- Andel bukk per simle etter jakt (strukturtelling om høsten)

NINA v/Olav Strand har prosjektansvaret og NVS er underleverandør for datainnsamlingen tilknyttet delnorm 1. Slaktevektene blir registrert av jegerne selv. Her er det motivasjonsarbeid for å få alle til å veie kalvene som blir viktig. I områdene som inngår i overvåkingsprogrammet for hjortevilt (Setesdal Ryfylke, Hardangervidda, Forollhogna, Knutshø, Snøhetta og Rondane) samles de andre dataene inn rutinemessig av NINA bl.a. i samarbeid med de lokale villreinutvalgene. Tilsvarende data er også samlet inn i enkelte andre områder. I en rekke villreinområder er slike data imidlertid mer fragmentert/manglende og det er nødvendig å gå gjennom eksisterende data, samt etablere rutiner for innsamling i samarbeid med villreinutvalg/lokalt mannskap.

Selv om det kun er de nasjonale villreinområdene som skal klassifiseres i 2021, er det ønskelig og nødvendig at vi får satt i gang med kalvetellinger og strukturtellinger i samtlige villreinområder så raskt som mulig. Vi ønsker derfor å komme i gang med kursopplegg og gjennomgang av eksisterende data i perioden sen høst 2020 – tidlig vår 2021. For å gjøre arbeidet så rasjonelt og matnyttig som mulig for alle parter, legger vi opp til å samle nærliggende områder for felles kursing. Områdene som inngår i overvåkingsprogrammet har ikke samme behov for kursing som de andre områdene. Vi mener det likevel er fornuftig å gjennomføre kombinerte oppfriskningskurs og informasjonsmøter om kvalitetsnormen også i overvåkingsområdene.

I høringen av kvalitetsnormen var det mange instanser som var opptatt av økonomiske ressurser til innsamling av grunnlagsdata og en klar ansvarsdeling for dette arbeidet. Klima- og miljødepartementet ser behovet for å finne gode og ryddige finansieringsordninger og bedre samkjøring mellom eksisterende overvåkingsprogram og arbeidet med kvalitetsnormen. I samråd med Miljødirektoratet legger vi opp til at denne problematikken vil bli drøftet på de lokale samlingene, og at dette vil gi grunnlag for en god og hensiktsmessig finansieringsmodell som kan benyttes framover.

Framdriftsplan

Målsettingen er at kursene skal gjennomføres som fysiske dagsmøter. Dette må imidlertid vurderes fortløpende ut fra gjeldende retningslinjer/anbefalinger mtp. covid-19.

Forslag til grupperinger	Gjennomføres	Kontaktperson hos NVS
Sølnkletten og Tolga Østfjell	November/desember 2020	Ingrid Sønsterud Myren
Reinheimen-Breheimen		Ingrid Sønsterud Myren
Svartebotnen, Førdefjella og Sunnfjord		Ingrid Sønsterud Myren
Vest-Jotunheimen og Lærdal-Årdal		Ingrid Sønsterud Myren
Fjellheimen, Raudafjell og Oksenhalvøya		Anders Mossing
Norefjell-Reinsjøfjell, Blefjell og Brattefjell-Vindeggen		Anders Mossing
Skaulen-Etnefjell, Setesdal Austhei og Våmur Roan		Anders Mossing
Hardangervidda og Nordfjella		Anders Mossing
Setesdal Ryfylkeheiene		Anders Mossing
Snøhetta, Knutshø og Rondane		Februar/mars 2021
Forollhogna	Ingrid Sønsterud Myren	

Vi ønsker innspill på aktuelle ressurspersoner i hvert område. Hvem bør inviteres til kurs med sikte på å gjennomføre kalvetellinger og strukturtellinger? NVS ved Anders Mossing og Ingrid Sønsterud Myren vil ta kontakt med hvert område utover høsten. Har dere innspill før den tid kan dere gjerne ta kontakt med oss – se kontaktinformasjon til slutt i dette brevet.

NVS sine oppgaver i tilknytning til delnorm 3

Delnorm 3 omhandler villreinens leveområde og menneskelig påvirkning. NVS har hovedansvaret for datainnsamlingen til delnorm 3. Vi er avhengige av å få til et godt samarbeid med lokale ressurspersoner også i dette arbeidet.

Fram mot høsten 2021 vil kvalitetssikring av funksjonsområder og fokusområder i de nasjonale villreinområdene bli prioritert. Vi tar kontakt utover senhøsten for å etablere arbeidsgrupper for hvert område med tanke på dette arbeidet. I flere områder er det aktuelt å invitere/retablere styringsgruppene for FoU-prosjektene om villrein og ferdsel som blir/har blitt gjennomført. Vi kommer til å jobbe med de andre villreinområdene fra senhøsten 2021 og fram mot klassifiseringen av disse i 2023.

Framdriftsplan

Område	Planlagt oppstart	Kontaktperson
Forollhogna	November 2020	Ingrid Sønsterud Myren
Snøhetta	Januar 2021	Ingrid Sønsterud Myren
Nordfjella	Januar 2021	Anders Mossing
Rondane	Februar 2021	Ingrid Sønsterud Myren
Hardangervidda	Februar 2021	Anders Mossing
Sølnkletten	Mars 2021	Ingrid Sønsterud Myren
Setesdal Ryfylkeheiene	Mars 2021	Anders Mossing
Reinheimen-Breheimen	Mars 2021	Ingrid Sønsterud Myren
Setesdal Austhei	April 2021	Anders Mossing
Knutshø	April 2021	Ingrid Sønsterud Myren
Andre villreinområder	Senhøsten 2021-2023	Anders Mossing og Ingrid Sønsterud Myren

Kontaktpersoner

Faglig ansvar og hovedkoordinator:

Olav Strand (Ansatt 50/50 i NINA og NVS), olav.strand@nina.no, tlf. 948 25 002

Koordinator for de «nordlige» villreinområdene Forollhogna, Knutshø, Snøhetta, Rondane, Sølnkletten, Tolga Østfjell, Reinheimen-Breheimen, Svartebotn, Førdefjella, Sunnfjord, Lærdal – Årdal og Vest-Jotunheimen:

Ingrid Sønsterud Myren, NVS Nord, Hjerkin, ingrid.myren@villrein.no, tlf. 993 82 736

Koordinator for de «sørlige» villreinområdene Fjellheimen, Raudafjell, Nordfjella, Oksenhalvøya, Hardangervidda, Norefjell – Reinsjøfjell, Blefjell, Brattefjell – Vindeggen, Våmur – Roan, Skaulen Etnefjell, Setesdal Austhei og Setesdal Ryfylke:

Anders Mossing, NVS Sør, Skinnarbu, anders.mossing@villrein.no, tlf. 958 96 361

Kopi. Rondane og Dovre nasjonalparker med tilliggende landskapsvernområder og naturreservat - årsrapport 2020.

Stensby, Trond <trste@statsforvalteren.no>

ma. 22.02.2021 13:38

Til: Dovre fjellstyre <dovre@fjellstyrene.no>; Dovre kommune <postmottak@dovre.kommune.no>; Folldal Fjellstyre <folldal@fjellstyrene.no>; Folldal Kommune <postmottak@folldal.kommune.no>; Hamar Kommune <postmottak@hamar.kommune.no>; Innlandet fylkeskommune (post@innlandetfylke.no) <post@innlandetfylke.no>; Nord-Fron kommune <post@nord-fron.kommune.no>; Norsk Villreinsenter Nord <post.nord@villrein.no>; Ringebu Fjellstyre <ringebu@fjellstyrene.no>; Ringebu kommune <post@ringebu.kommune.no>; Ringsaker Kommune <postmottak@ringsaker.kommune.no>; Runa Elisabeth Antonia Skyrud <runa.skyrud@miljodir.no>; Sel Fjellstyre <sel@fjellstyrene.no>; Sel kommune <postmottak@sel.kommune.no>; Sollia Fjellstyre <sollia@fjellstyrene.no>; Finn Bjormyr <finn.bjormyr@miljodir.no>; Stor-Elvdal Kommune <postmottak@stor-elvdal.kommune.no>; Sør-Fron kommune <postmottak@sor-fron.kommune.no>; Vulufjell fjellstyre <Vulufjell@fjellstyrene.no>; Åmot Kommune <postmottak@amot.kommune.no>

📎 6 vedlegg (23 MB)

Rondane og Dovre nasjonalparker med tilliggende landskapsvernområder og naturreservat - årsrapport 2020 partsbrev.pdf; Rondane og Dovre nasjonalparker med tilliggende landskapsvernområder og naturreservat - årsrapport 2020.pdf; Årsrapport SNO Rondane-Dovre 2020.pdf; Årsrapport SNO Hemmeldalen.pdf; Årsrapport tjenestevalg 2020 NVS nasjonalparkstyret.pdf; Adresseliste.pdf;

Miljødirektoratet;
Statsforvalteren i Innlandet
Kopi: I følge adresseliste

Vi fikk melding overføring feilet i vårt sak/arkiv på vedlagte brev.

Brevet med vedlegg sendes derfor direkte som e-post.

Med vennlig hilsen
Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

**Rondane og Dovre
nasjonalparker**

Telefon: 61 26 62 06

Mobil: 911 61 458

E-post: trste@statsforvalteren.no

Web: <http://www.nasjonalparkstyre.no/Rondane-Dovre/>

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnsvegen 33
2661 Hjerkinnsvegen

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47
fminpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Trond Stensby

Vår ref. 2021/316-3 432.3

Deres ref. «REF»

Dato 11.02.2021

Rondane og Dovre nasjonalparker med tilliggende landskapsvernområder og naturreservat - årsrapport 2020

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har i møte 10.02.21, styresak 10/21 sluttet seg til:
«Det blir vist til vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, pkt. 8.7.
Nasjonalparkstyret tar Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyres årsrapport for 2020 og

- SNO-Rondane – årsrapport 2020
- SNO-Hemmaldalen – årsrapport 2020
- Norsk Villreinsenter – tjenestekjøp – årsrapport 2020

til orientering.

Sekretariats årsrapport med vedlegg blir etter dette sendt til Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Innlandet til orientering.»

Utskrift av saken og årsrapport m. vedlegg følger vedlagt.

Med hilsen

Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

- 1 Rondane og Dovre nasjonalparker med tilliggende landskapsvernområder og naturreservat - årsrapport 2020
- 2 Årsrapport SNO Rondane-Dovre 2020
- 3 Årsrapport SNO Hemmeldalen
- 4 Årsrapport tjenestevalg 2020 NVS nasjonalparkstyre
- 5 Adresseliste

Nasjonalpark	Dovre, Rondane
Naturreservat	Flåkkjøra, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyre, Myldingi, Veslehjerkinntjønnin
Landskapsvernområde	Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vestle Hjerkinnsvegen

Kopi til:

Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Åmot kommune	Torget 1	2450	RENA
Norsk Villreinsenter nord			
Ringebu fjellstyre			
Dovre fjellstyre			
Ringebu kommune	Hanstadgate 4	2630	RINGEBU
Statens naturoppsyn Rondane			
Vulufjell fjellstyre			
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRA
Sel fjellstyre			
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Runa Skyrud - SNO Trysil			
Sollia fjellstyre			
Eirin Berge			
Innlandet fylkeskommune	Pb. 4404	2325	HAMAR
Ringsaker kommune	Pb 13	2381	BRUMUNDDAL
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Folldal fjellstyre			

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/316-2

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 02.02.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyret	10/2021	10.02.2021

Rondane og Dovre nasjonalparker med tilliggende landskapsvernområder og naturreservat - årsrapport 2020

Innstilling fra forvalter

Det blir vist til vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyret, pkt. 8.7. Nasjonalparkstyret tar Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyres årsrapport for 2020 og

- SNO-Rondane – årsrapport 2020
- SNO-Hemmaldalen – årsrapport 2020
- Norsk Villreinsenter – tjenestekjøp – årsrapport 2020

til orientering.

Sekretariats årsrapport med vedlegg blir etter dette sendt til Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Innlandet til orientering.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Rondane-Dovre nasjonalparkstyret - 10.02.2021

Enstemmig vedtatt som innstillingen.

Vedtak

Det blir vist til vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyret, pkt. 8.7. Nasjonalparkstyret tar Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyres årsrapport for 2020 og

- SNO-Rondane – årsrapport 2020
- SNO-Hemmaldalen – årsrapport 2020
- Norsk Villreinsenter – tjenestekjøp – årsrapport 2020

til orientering.

Sekretariats årsrapport med vedlegg blir etter dette sendt til Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Innlandet til orientering.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Rondane og Dovre nasjonalparker med tilleggende landskapsvernområder og naturreservat - årsrapport 2020
- 2 Årsrapport SNO Rondane-Dovre 2020
- 3 Årsrapport SNO Hemmeldalen
- 4 Årsrapport tjenestevalg 2020 NVS nasjonalparkstyrer

Saksopplysninger

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyret har laget en årsrapport for 2020.

I tillegg har vi mottatt årsrapporter fra:

- SNO-Rondane
- SNO-Hemmeldalen
- Norsk Villreinsenter – tjenestekjøp.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyret i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77. I brev av 6. juni 2013 fra Miljøverndepartementet ble forvaltningsmyndigheten for Hemmeldalen naturreservat også delegert til Rondane-Dovre nasjonalparkstyret.

Vedtekter for Rondane-Dovre nasjonalparkstyret

8.7 Rapportering om forvaltning

Styret har ansvar for årlig å rapportere om forvaltningen til Miljødirektoratet og Fylkesmannen etter fastsatte maler

Vurdering

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyrets årsrapport for 2020 og

- SNO-Rondane – årsrapport 2020
- SNO-Hemmeldalen – årsrapport 2020
- Norsk Villreinsenter – tjenestekjøp – årsrapport 2020

blir lagt fram for nasjonalparkstyret til orientering.

Sekretariats årsrapport med vedlegg blir etter dette sendt til Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Innlandet til orientering.

**Rondane og Dovre nasjonalparker
med
tilliggende landskapsvernområder og naturreservat
- årsrapport 2020**

Mot Rondeslottet. Foto: Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

02.02.21

Innhold

1 Generelt.....	3
2 Organisering	5
2.1 Ansvarsfordeling i verneområdene	5
2.2 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	5
2.3 Arbeidsutvalget	6
2.4 Rådgivende utvalg	6
2.5 Administrativt kontaktutvalg.....	8
2.6 Nasjonalparkforvalter / sekretariat	8
2.7 Statens naturoppsyn	10
3 Forvaltningsmessige oppgaver	12
3.1 Møter og saker	12
3.2 Andre møter og samlinger.....	14
3.3 Motorferdsel	14
4 Drift, tiltak og oppsyn	15
4.1 Tildeling og bruk av midler for 2020.....	15
4.2 Bestillingsdialog og oppsyn	19
Vedlegg.....	20

1 Generelt

Rondane nasjonalpark er Norges første nasjonalpark, og ble opprettet i 1962. Verneområdene Rondane nasjonalpark og Dovre nasjonalpark med tilliggende verneområder ble utvidet/opprettet i 2003. Se også tabell 1.

Hovedformålet med nasjonalparkene og landskapsvernområdene er å ta vare på et fjelløkosystem der villreinen er et miljøbarometer for hvordan vernet blir ivaretatt. De viktigste artene knyttet til verneformålet for nasjonalparkene er villrein, kongeørn, jaktfalk, jerv, ravn, rype og en lang rekke fuglearter og plantearter som er knyttet til alpinsone. I Dovre nasjonalpark er det også en rekke verdifulle botaniske forekomster.

Spør etter fangstanlegg, boplasser og andre kulturminner knyttet til jakt og fangst av villrein finnes i hele Rondaneområdet.

Rondane er i dag en av Norges mest besøkte nasjonalparker.

Atnasjøen og Rondane. Foto: Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Tabell 1. Verneområder forvaltet av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Verneområde	Areal (daa)	Areal sum (daa)	Kommuner
Nasjonalpark (2)		1 259 439,6	
Rondane	968 972,0		Dovre, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Folldal, Stor-Elvdal
Dovre	290 467,6		Dovre, Folldal
Landskapsvernområde (4)		187 773,3	
Grimsdalen	120 679,8		Dovre, Folldal
Frydalen	39 660,1		Sel, Nord-Fron, Sør-Fron
Dørålen	15 850,2		Folldal, Dovre
Vesle Hjerkin	11 583,2		Dovre
Naturresevat (8)		276 734,0	
Mesæternyra	2 930,9		Dovre
Myldingi	12 773,5		Folldal, Sør-Fron
Flakkstjønna	2 968,4		Nord-Fron
Veslehjerkinntjønnin	2 033,2		Dovre
Kattuglehøi	267,4		Dovre
Grimsdalsmyrene	480,7		Dovre
Hovdsjømyrene	4 359,2		Stor-Elvdal
Hemmeldalen	250 920,7		Stor-Elvdal, Åmot, Ringsaker, Hamar
Sum		1 723 946,9	

2 Organisering

2.1 Ansvarsfordeling i verneområdene

Nasjonalparkstyret forvalter verneforskriftene og fatter enkeltvedtak, utarbeider forvaltningsplan (og skjøtselsplaner og besøksstrategier), og gjennomfører forvaltningstiltak knyttet til økologisk skjøtsel, informasjon/skilting, kanalisering/tilrettelegging og registrering/overvåking.

Det er Statens naturoppsyn (SNO), som selv eller via tjenestekjøp, utfører kontroll og tilsyn i verneområdene. SNO bidrar også i arbeidet med skjøtsel og tiltak.

2.2 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Nasjonalparkstyre har konstituert seg i møte 17. mars 2020, med sammensetning som vist i tabell 2.

Tabell 2. Medlemmer i nasjonalparkstyret 2020 - 2023

Kommune	Namn	Vara
Sør-Fron	Ole Tvette Muriteigen (leder)	Brit Dalseg
Stor-Elvdal	Even Moen (nestleder)	Ingeborg Mellgren Mathiesen
Sel	Eldri Siem (AU-medlem)	Pål Ellingsbø
Dovre	Guri Ruste	Frode Faksvåg
Nord-Fron	Magnar Bratlien	Anja Solberg
Ringebu	Laila Bårdsløkken	Erik S. Winther
Folldal	Kristin Langtjernet	Egil Eide
Åmot	Halvor Dahle Meland	Gry Bente E. Nyberg
Ringsaker	Jørn Eriksen	Kjersti Røhnebæk
Hamar	Kristian Ulen	Live Giset
Innlandet fylkeskommune	Aud Hove	Helge Thomassen

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

I brev av 6. juni 2013 fra Miljøverndepartementet ble forvaltningsmyndigheten for Hemmeldalen naturreservat også delegert til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Nasjonalparkstyret sitt mandat er ellers regulert av vedtekter fastsatt av Miljødirektoratet i 2020.

2.3 Arbeidsutvalget

Styreleder Ole Tvette Muriteigen, nestleder Even Moen og Eldri Siem er valgt inn i arbeidsutvalget. Arbeidsutvalget har delegert myndighet i følgende saker:

- Søknader der det klart går fram av forvaltningsplanen om tillatelse kan/bør gis
- Hastesaker ang mindre tiltak som f.eks. fasadeendring og mindre bygningsmessige tilpasninger på eksisterende bygg og anlegg (Irreversible tiltak som f.eks. byggetiltak og terrenginngrep er i utgangspunktet ikke delegert)
- Søknader om forlenging av dispensasjon fra verneforskriftene og naturmangfoldloven, når søker har fått tillatelse tidligere. Saker som blir behandla i AU skal refereres for styret i neste styremøte.

Hornflågan. Foto: Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

2.4 Rådgivende utvalg

I vedtektene fra Miljøverndepartementet til styret står det bl.a:

“Styret skal oppnevne et rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de ulike interessene i området, som bl.a. grunneiere, andre særlig berørte offentlige organer som for eksempel friluftsråd, næringsliv, frivillige organisasjoner, bl.a. naturog miljøorganisasjoner og lignende. Nasjonalparkstyret bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg..”

Sammensetningen av Rådgivende utvalg er godkjent av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, 10.06.20, styresak 25/2020, se tabell 3.

Tabell 3. Parter og medlemmer til Rådgivende utvalg, nasjonalparkstyret sak 25/2020.

Organ	Representant
Friluft- og miljøinteresser	
Forum for natur og friluftsliv Hedmark	Morten Aas
Forum for natur og friluftsliv Oppland	Tormod Pedersen (vara Ole Morten Fossli)
DNT Oslo – og Omegn	Jan Erik Reiten
Villreininteresser	
Villreinnemda for Rondane-Sjøinkletten	Solvår Brustad Lilleeng (vara Jørund Båtstad)
Villreinutvalget Rondane Nord og Rondane Sør	Hans Olav Arnekleiv (vara Inge Asphoug)
Sammenslutningen for Fjellstyrene i Rondane	Knut Erik Ulen (vara Therese Rudi)
Reiseliv	
Rondanevegen	Anne Margrethe Sæterhaug, Kvistli Islandshetser (vara Bjørn Brendbakken, Galleri Snøhetta)
Nasjonalparkriket Reiseliv (Dovre og Sel)	Ole Erik Bjørnstadhaugen
Lillehammer Turist AS (N-Fron, S-Fron, Ringebu). Aktivitetsselskap	Ove Gjesdal
Grunneiere	
Statskog	Hilde Hammer (vara Trond Berger)
Oppland Bondelag/bonde- og småbrukarlag/skogeierforening/Sau og Geit	Bjørnhild Vigerust (vara Jan Erik Brenden)
Hedmark Bondelag/bonde- og småbrukarlag/skogeierforening/Sau og Geit	Ingar Elgvasslien (vara Håkon Edvard Nettet)
Grunneier representant Hemmeldalen	True Strand Schildmann (vara Haaken Wilhelm Matiesen)
Hytteiere	
Hytteforening eller velforening	Eystein Brustuen, Kvamsfjellet Vel (vara Knut Bryhn, Mysusetter Vel)
SUM TOTALT	14

Rådgivende utvalg hadde møte 22.10.20, med bl.a. følgende saker:

- Besøksstrategi Dovre nasjonalpark
- Besøksstrategi Rondane nasjonalpark
- Skjøtselsplan Grimsdalen landskapsvernområde
- Skjøtselsplan Frydalen landskapsvernområde
- Bestillingsdialog. Prosess 2021, gjennomførte tiltak 2020
- Presentasjon av Rondvassbu og utfordringer her (DNT OO)

2.5 Administrativt kontaktutvalg

For å sikre at forvaltningen av verneområdene blir godt integrert med den kommunale forvaltningen, kan nasjonalparkstyret oppnevne et administrativt kontaktutvalg bestående av representanter fra administrativt nivå i de ulike kommunene og fylkeskommunene. Medlemmene i administrativt kontaktutvalg er vist i tabell 4.

Tabell 4. Medlemmer i administrativt kontaktutvalg 2020

Kommune	Representant
Dovre	Bernhard Svendsgard
Sel	Ingunn Synstnes
Stor-Elvdal	Camilla Anderson
Ringsaker	Finn Sønsteby
Folldal	Synnøve S. Bakken
Nord-Fron	Geir Johan Groven
Sør-Fron	Konrad Skåravik Bryhn
Ringebu	Jostein Gårderløyken
Hamar	Lise Wenche Dufseth Urset
Åmot	Jesper Engel
Innlandet fylkeskommune	Hanne Thingstadberget

Administrativt kontaktutvalg har hatt to møter i 2020:

- 10.02.20
- 14.09.20.

Viktige saker har vært:

- innspill fra kommunene
- bestillingsdialogen
- besøksstrategi Rondane – oppfølging
- besøksstrategi Dovre nasjonalpark
- skjøtselsplaner.

2.6 Nasjonalparkforvalter / sekretariat

Sekretariatet har i 2020 vært:

- Eirin Berge, nasjonalparkforvalter.
- Trond Stensby, nasjonalparkforvalter
- Martine Hårstad, informasjonsrådgiver (tjenestekjøp fra Norsk Villreinsenter fra 01.05.20).

Nasjonalparkforvalterne er underlagt nasjonalparkstyret i alle saker som angår forvaltningen av verneområdene. Nasjonalparkforvalterne kan fremme innstillinger til nasjonalparkstyret i saker som gjelder forvaltning av verneområdene.

Fylkesmannen i Innlandet er arbeidsgiver for nasjonalparkforvalterne.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har i styremøte den 25. september 2015 gitt nasjonalparkforvalterne myndighet til å fatte vedtak i saker av kurant karakter. Myndigheten er gitt med hjemmel i punkt 6.2 i vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. Med kurant karakter menes følgende:

- Saker etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel og motorferdsel.
- Saker etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48 der:
  - a) Det dreier seg om fornying av dispensasjon gitt av styret eller arbeidsutvalget, og forutsetningene er tilnærmet uendret.
  - b) Det foreligger etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av styret/AU i tilsvarende sak.
  - c) Forvaltningsplanen gir entydige føringer for utfallet. Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter treffer delegert vedtak i saken.

Alle delegerte vedtak skal refereres for styret. Vedtak fattet av nasjonalparkforvalterne skal være i tråd med naturmangfoldloven, verneforskriftene og gjeldende forvaltningsplan.

Nasjonalparkforvalteren sin myndighet til å fatte vedtak etter ordlyden ovenfor gjelder for alle verneforskrifter som Rondane-Dovre nasjonalparkstyret til enhver tid har i sin portefølje.

Alle vedtak etter verneforskriftene og naturmangfoldloven § 48 skal forvalteren føre i Miljøvedtaksregisteret.

2.6.1 Tjenestekjøp Norsk Villreinsenter

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har en treårig avtale om tjenestekjøp fra Norsk Villreinsenter. Avtalen gjelder en felles stilling som informasjonsrådgiver for Norsk Villreinsenter, Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. Vi har mottatt en årsrapport fra Norsk Villreinsenter. Hovedaktivitene har vært:

- Forarbeid skriving av kommunikasjonsplaner
- Besøskrettede nettsider
- Sosiale medier
- Møte for moskusguider og andre interesserte
- Samarbeid med reiselivet – destinasjonsselskap og enkeltbedrifter.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre på befaring ved Spranget 14.10.20. Foto: Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

2.7 Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets operative feltorgan. Oppgavene spenner fra kontroll, overvåking og informasjon, til skjøtsel og tilrettelegging i verneområder. Nasjonalparkstyret bestiller oppgaver fra SNO knyttet til gjennomføring av informasjonstiltak/skilting, økologisk skjøtsel, kanalisering/tilrettelegging og registrering/overvåking. SNO gjennomfører disse oppgavene selv eller gjennom tjenestekjøp fra fjellstyrene i Rondaneområdet. I Rondaneområdet gjennomfører i tillegg SNO bestandsregistrering av rovvilt.

SNO lokalt i 2020:

- Finn Bjormyr, SNO
- Runa Skyrud, SNO.

I tillegg er det kjøpt tjenester av:

- Dovre fjellstyre
- Sel fjellstyre
- Ringebu fjellstyre
- Sollia fjellstyre.

Øyasætre. Foto: Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

3 Forvaltningsmessige oppgaver

3.1 Møter og saker

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har hatt fem møter i 2020, jf. tabell 5. AU har hatt fem møter.

Tabell 5. Møter i Rondane-Dovre nasjonalpark i 2020

Møteform	Antall
Styremøte	7
Styremøte, opplæring	2
AU - e-post	5

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har i 2020 behandlet totalt 41 saker. I 15 av disse sakene er det gjort vedtak etter verneforskrift eller naturmangfoldloven § 48. Andre saker gjelder prosesser, høringer, tiltak, og klagebehandling m.m. De ulike sakene fordeler seg som vist i tabell 6.

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har behandla ca. 80 delegerte saker i 2020. Fordeling av delegerte saker i 2020 er vist tabell 7.

I tillegg til behandling av ulike søknader og saker, har nasjonalparkstyret i 2020 gjennomført en rekke tiltak for å sikre verneverdiene. Nasjonalparkstyret har bl.a. stått for:

- Opplæring for nasjonalparkstyret – rammer og oppgaver
- Arbeidet med oppfølging av Besøksstrategi for Rondane nasjonalpark, fokusområde Mysusæter – Rondvassbu - Høvringen og fokusområde Grimsdalen.
- Høring og sluttbehandling av Skjøtselsplan for Grimsdalen LVO.
- Ulovlighetsoppfølging, fem saker i Grimsdalen LVO, seks saker i Frydalen LVO og to saker i Rondane nasjonalpark.
- Inngått treårig avtale om tjenestekjøp fra Norsk Villreinsenter, 25 % stilling informasjonsrådgiver.
- Arbeidet med ny besøksretta hjemmeside for Rondane nasjonalpark
- Inngått to skjøtselsavtaler i Frydalen LVO
- Gjennomført planprosess og utarbeidet høringsutkast til Besøksstrategi for Dovre nasjonalpark.
- Fullført arbeidet med informasjonspunkt, raste- og parkeringsplasser ved Høvringen og Putten seter.
- Tilrettelegging og avbøtende tiltak på starten av stien fra Rondvassbu til Rondslottet, fullført.
- Forsterking av deler av stien mellom Putten seter og Kampen, på framsida av Formokampen, fullført.
- Satt opp 3 x 4 cortenstålstativ ved henholdsvis Fallet, Eftansåe, Lundes handel - Venabu og Rondvassbu.
- Nasjonalparkstyret har en egen nettside: <http://www.nasjonalparkstyre.no/Rondane-Dovre/>

Tabell 6. Saker behandla av Rondane Dovre nasjonalparkstyre i 2020

Verneområde	Vedtak etter verneforskrift	Vedtak etter nml § 48	Bygninger, irreversible inngrep	Motorferdsel	Ferdsl	Annet	Klager	Avslag
Rondane NP	4	4	4		3		3	7
Dovre NP	1				1	3	1	2
Grimsdalen LVO		1	1			3	1	1
Frydalen LVO	4		6	1		6	1	4
Dørålen LVO								
Vesle Hjerkin LVO								
Mesætermyre NR								
Myldingi NR								
Flaksstjønn NR		1		1				
Vesle Hjerkin NR								
Kattuglehøi NR								
Grimsdalsmyrene NR								
Alle						11		
Hemmeldalen NR	1			1			1	
SUM	10	6	11	3	4	23	7	14

Tabell 7. Delegerede saker behandla av sekretariatet for Rondane Dovre nasjonalparkstyre i 2020

Verneområde	Vedtak etter verneforskrift	Vedtak etter nml § 48	Bygninger, irreversible inngrep	Motorferdsel	Ferdsl	Annet	Klager	Avslag
Rondane NP	13	14		22	2	3		3
Dovre NP	5	1		5		1		
Grimsdalen LVO	10	3		12		2		1
Frydalen LVO	4	8		11				
Dørålen LVO	1	2		3				
Vesle Hjerkin LVO								
Mesætermyre NR		2		1		1		
Myldingi NR		2		2				
Flaksstjønn NR		2		2				
Vesle Hjerkin NR								
Kattuglehøi NR								
Grimsdalsmyrene NR								
Hovdesjømyrene NR	1	1		2				
Hemmeldalen NR	15	4		17		2		
SUM	49							

3.2 Andre møter og samlinger

Sekretariatet har vært med på:

- partsmøter i ulike prosesser:
  - arbeidsgruppe fokusområde Grimsdalen
  - arbeidet med Besøksstrategi for Dovre nasjonalpark
- FoU-prosjekt Rondane
- Styringsgruppen for Villrein fjellet som verdiskaper i Rondane, delprosjekt 3 om oppfølging av mulighetsstudie Mysusetter.
- Samarbeidsgruppa Kongevegen over Dovrefjell
- Felles møter for verneområdeforvalterne i Innlandet.
- Sekretariatet har deltatt på tre-dagers kurs i bruk ArcGIS-PRO.
- Gjennomført befarings, sammen med SNO, av ulike informasjonspunkt i verneområdene.

Sekretariatet har deltatt på faglige samlinger/webinarer holdt av Statsforvalteren i Innlandet, Miljødirektoratet og Norsk institutt for naturforvaltning.

3.3 Motorferdsel

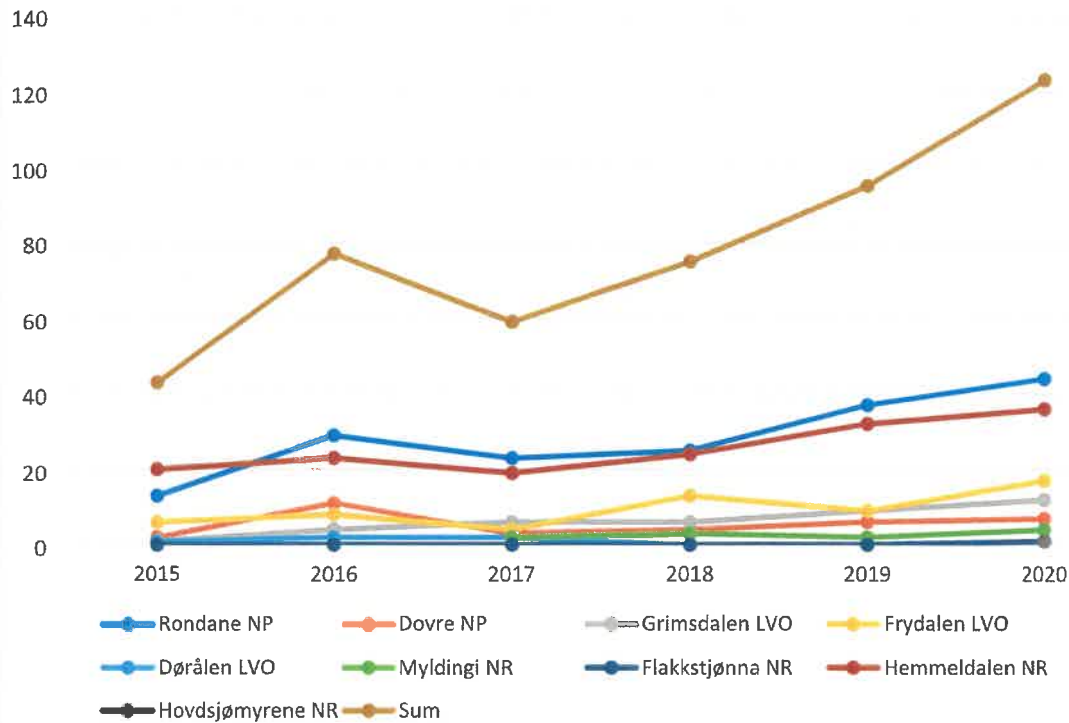
Søknader om motorferdsel utgjør en stor del av sakene som kommer til behandling hos Rondane-Dovre nasjonalpark. Det er derfor av interesse å se hvordan tillatelser og dispensasjoner fordeler seg over år og verneområder. Det er gjort en sammenstilling av dette i tabell 8 og figur 1. En detaljert oversikt er lagt ut på <http://www.nasjonalparkstyre.no/Rondane-Dovre/Planer-og-publikasjoner/Diverse-dokument/Oversikt-motorferdselsaker/>.

I landskapsverneområdene kan leiekjørere godkjent av den enkelte kommune utføre transport til hytter og buer, uten at eier/bruker trenger å søke om tillatelse. Dette inngår ikke i statistikken vist i tabell 8 og figur 1.

Tabell 8. Gjeldende tillatelser til motorferdsel 2015 – 2020 – Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. (Statistikken viser ikke antall turer)

Verneområde\År	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rondane NP	13	29	23	25	37	44
Dovre NP	2	11	3	4	6	7
Grimsdalen LVO	1	4	6	6	9	12
Frydalen LVO	6	8	4	13	9	17
Dørålen LVO	1	2	2			1
Mydingi NR			2	3	2	4
Flakkstjønna NR						1
Hemmaldalen NR	20	23	19	24	32	36
Hovdsjømyrene NR						1
Sum	43	77	59	75	95	123

Tillatelser til motorferdsel

Figur 1. Gjeldende tillatelser til motorferdsel 2015 – 2020 – Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. (Statistikken viser ikke antall turer)

4 Drift, tiltak og oppsyn

4.1 Tildeling og bruk av midler for 2020

Sekretariatet.

Midler til drift av sekretariatet er tildelt via Statsforvalteren i Innlandet, tildelt kr. 80.000,-.

Forbruk kr. 83.005,-

Nasjonalparkstyret - drift (prosjekt 2NV015).

Tildeling fra Miljødirektoratet til drift av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre var for 2020: kr. 350.000,-

Forbruk: kr. 381.720,-.

Forvaltningsplaner og besøksstrategi (prosjekt 2NV018)

Tildeling fra Miljødirektoratet til Skjøtselsplan for Grimsdalen landskapsvernområde og Besøkstrategi for Dovre nasjonalpark var i 2020 til sammen: kr. 170.000,-.

Forbruk: kr. 178.495,-

Tiltak i verneområdene (prosjekt 2NV033 og 2NV066 m.fl.)

Tildelte midler og forbruk er vist i tabell 9.

Tabell 9. Omsøkte og tildelte midler, Rondane-Dovre nasjonalparkstyre 2020.

Pri	Verneområde	Tiltak	Etter godkjenning Miljødir.	Forbruk	Merknad
1	Rondane NP	Stilrettelegging Rondvassbu	80.000,00	10.337,50	Fullført
2	Grimsdalen LVO	Tiltak for å unngå ulovlig motorferdsel	50.000,00	30.054,26	
3	Rondane NP m.fl.	Oppføring av nye informasjonstavler etter ny merkevarestrategi	200.000,00	203.724,05	Fallet, Eftansåe, Venabu, Rondvassbu + ulike utgifter plakater og slutføring Høvringen og Putten seter.
4	Rondane NP m. fl.	Formidling og kommunikasjon verneområdene	0,00	0,00	Søkt 40.000, ikke innenfor postformålet, avslag.
5	Frydalen LVO	Skjøtselstiltak i Frydalen LVO.	0,00	0,00	Videreføring fra tidligere år. Se note 1.
6	Grimsdalen LVO	Skjøtselstiltak Grimsdalen LVO. Gjennomføre tiltak.	150.000,00	150.000,00	Videreføring av skjøtsel i regi av Grimsdalsprosjektet.
7	Rondane NP m.fl.	Oppfølging av ferdsestellere m.m.	40.000,00	40.000,00	
8	Rondane NP m.fl.	Oppfølging FOU-prosjekt i Rondane	20.000,00	40.000,00	Etterslep 20.000, sein faktura 2019.
9	Rondane NP	Forebygge terrengslitasje på sti i framkant av Formokampen	40.000,00	151.514,72	

10	Rondane NP m.fl.	Oppfølging bukkenes villreintrekk og arealbruk	20.000,00	20.000,00	
11	Rondane NP	Deler av de gamle stiene etter flyttinga av Gråhøgdbu må revegeteres.	20.000,00	0,00	Nye "Gråhøgdbu" er nå åpnet. Midlene skal gå til revegetering av nedlagt T-merka sti.
12	Rondane NP	Viewpoint Rondane	100.000,00	104.250,00	Landskapsplanlegging.
Sum			720.000,00	749.880,53	
		Bru Veslefjellbu 2019	150.000,00	150.000,00	Utbetalt og ført i 2020 pga sein faktura i 2019. Ekstra bevilgning fra Miljødirektoratet.
Sum			870.000,00	899.880,53	
		Info ved bom i Frydalen.		50.000,-	Fylkesmannen i Innlandet, intern ompostering mellom verneområdestyrer

Note 1. Rapport fra Nord-Fron kommune:

Alle beløp er betalt av Nord-Fron kommune.

Oversikten gjelder nettobeløp (kommunen får refundert mva).

Skjøtselsavtale Kitty Marie Killi Jevne	kr 9.180
Felleskjøpet	kr 55.569
Ole Stormorken	kr 11.760
Gausdal Landhandleri	kr 184
Gausdal Landhandleri	kr 14.306
SUM 2020	kr 90.999

Nord-Fron kommune hadde innestående midler pålydende kr 147.325 per 1/1-2020.

Innestående midler per 1/1-2021 er kr 56.326.

Grense Dovre nasjonalpark ved Kongevegen. Foto: Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

«Arbeidsgruppe Grimsdalen» - befarung ved Tollevschaugen, 17.06.20. Foto: Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

4.2 Bestillingsdialog og oppsyn

Statens naturoppsyn har levert egne rapporter som følger som vedlegg til årsrapporten. Noen hovedpunkt er:

- Rondane – Dovre m.fl.
  - Ikke registrert faunakriminalitet i 2020.
  - 2 anmeldelse innenfor verneområdene i 2020 knyttet til motorferdsel i utmark, og brudd på vilkår i byggesak.
  - Totalt er det registrert få snøscooterspor som ikke er knyttet til lovlig aktivitet i verneområdene.
  - Antall besøkende til nasjonalparkene er økende.
  - I 2020 har antall syklistene økt betydelig knyttet til rundturen Tour de Dovre.
  - Villreinen i Rondane har betydelige utfordringer knyttet til trekkmuligheter nord-sør i villreinområdet.
  - Spesielt de 2 siste årene har det vært tydelig at trekket over Grimsdalsveien har vært utfordrende for villreinen i sommerperioden.
  - Registrert stier og områder med terrengslitasje.
  - Rapport for bestillinger fra nasjonalparkstyret.
  - Rapport fra ferdsestellers (10 tellere i 2020)
  - Kontroll av tillatelser gitt av nasjonalparkstyret.
  - Bidratt på:
    - Tiltak på stien fra Rondvassbu til Rondeslottet
    - Tiltak på stien mellom Putten seter og Kampen
    - Fullføring av infopunkt ved Putten seter og Høvringen.
- Hemmeldalen naturreservat:
  - Prioritert oppgave for SNO i 2020 har vært å føre oppsyn med motorferdsel på barmark
  - Det er ikke registrert avvik eller brudd på dispensasjoner for motorferdsel i 2020
  - Det er stor slitasje på enkelte av stiene
  - I Skramstadseterområdet kan det vurderes hvorvidt det kunne vært hensiktsmessig med bedre informasjon om Hemmeldalen naturreservat.
  - Flere av informasjonstavlene i Hemmeldalen begynner å bli bleket. SNO bytter tavler fortløpende så lenge de finnes på lager, i påvente av ny merkevare. Det er planlagt å bytte noen tavler i 2021
  - Siden Birkebeineren ble avlyst, ble det noe mindre oppsyn i sør enn i et normalår.
  - SNO har i 2020 hatt uniformert tilstedeværelse både i skisesongen, på sommerstid og i elgjakta.

Infopunkt Høvringen. Foto: Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Vedlegg

- Årsrapport for 2020 til Rondane Dovre verneområdestyre fra SNO
- Årsrapport for 2020 fra SNO til styret for Hemmeldalen naturreservat

Årsrapport for 2020 til Rondane- Dovre verneområdestyre fra SNO

SNO lokalt:

SNO lokalt :

Finn Bjormyr SNO

Espen Rusten SNO

Runa Skyrud SNO

I tillegg er det kjøpt tjenester av:

Dovre fjellstyre

Sel fjellstyre

Ringebu fjellstyre

Sollia fjellstyre

Innhold

1.1	Temaoversikt motorferdsel i utmark	3
1.2	Temaoversikt verneområder	3
1.2.1	Dyreliv.....	4
2.	Bestillingsoppgaver.....	6
2.1	Ferdsestellere (data fra NINA)	7
2.2	Kontroll tillatelser gitt av nasjonalparkstyret.....	10
2.3	Øvrige bestilte oppgaver gitt av nasjonalparkstyret	11
2.4	Utviklingstrekk og utfordringer for verneområdene	13
3.	Vedlegg	14

1.0 Kjerneoppgaver (kontroll, tilsyn, informasjon, mv)

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet (KLD). Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets operative feltorgan. SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll, overvåking og informasjon, til skjøtsel og tilrettelegging i verneområder. SNO har også mange oppgaver knyttet arter som villrein, laks og fjellrev, samt registrering, dokumentasjon og felling av store rovdyr.

Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har 97 naturoppsyn fordelt på 58 kontorer spredt over hele landet.

I arbeidet blir det vektlagt å forebygge miljøkriminalitet gjennom alt oppsynsarbeidet som blir utført. Det vektlegges derfor å øke kompetansen knyttet til dette blant brukerne av verneområdene, både gjennom informasjon og direktekontakt med brukerne. I verneområdene er det et hovedfokus på kontroll av tillatelser gitt av verneområdestyret. I tillegg har SNO fokus på sentrale verneverdier knyttet til villreinen sin arealbruk og fuglelivet. Det er ikke registrert alvorlig faunakriminalitet via oppsynet i 2020 i verneområdene knyttet til Dovre og Rondane nasjonalparkstyre. Men det er kjent at handel med fugl, reir og egg internasjonalt er et stort problem.

1.1 Temaoversikt motorferdsel i utmark

Kontrollen knyttet til motorferdsel i utmark følger en oppsatt fylkesvis plan. Dette gjelder kontroll av løypepreparering innenfor verneområdene, løyver til snøscooterkjøring og barmarkskjøring. Hovedformålet er å ha tilsyn med lovlig kjøring, blant annet å kontrollere tillatelser gitt av kommunene og verneområdestyret.

Det har vært gitt 1 anmeldelse innenfor verneområdene i 2020 knyttet til motorferdsel i utmark. Dette gjelder kjøring på barmark ut til Grimsa i Grimsdalen landskapsvernområde. Med bakgrunn i corona situasjonen er det ikke gjennomført planlagt kontroll av leiekjøringsordningen i 2020 innenfor kommunene Dovre, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu. Dette var planlagt i 2020, men er nå planlagt i 2021. Totalt er det registrert få snøscooterspor som ikke er knyttet til lovlig aktivitet i verneområdene. Tillatelsene fra verneområdestyret er etterprøvbare i forhold til at trase og tidspunkt. I tillegg får oppsynet en sms melding før transporten gjennomføres. Dette fungerer bra. Den totale motorferdselen vurderes til å være stabil innenfor verneområdene.

I forvaltningsplanen for Rondane området er det definert hvilke løyper som kan maskin prepareres og til hvilke tidspunkt. Mange av disse løypene ble ikke preparert i 2020 på grunn av corona situasjonen.

1.2 Temaoversikt verneområder

Rondane er i dag en av Norges mest kjente og besøkte nasjonalparker, med tilrettelagte opplevelsespunkt. Navnet Rondane er et innarbeidet navn både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. I nasjonalparkene både Dovre og Rondane og i landskapsvernområdene

er funnene og sporene fra fortiden mange og lett synlige. Tallrike tråkk vitner om veidefolk og bosetting langt tilbake i tid, fangstgropene og ledegjerdene ligger synlige i terrenget. Fangstgroper og gamle steinbuer forteller om hvor sentral fjellet var for den første bosettingen.

Antall besøkende til nasjonalparkene er økende. I nasjonalparkene er det relativt få bygninger. Mange av disse bygningene er knyttet til fangst og jakt på villrein. I fjellområdene er det et omfattende sti og løypenett som er merket. I 2020 har antall sykklister økt betydelig knyttet til rundturen Tour de Dovre.

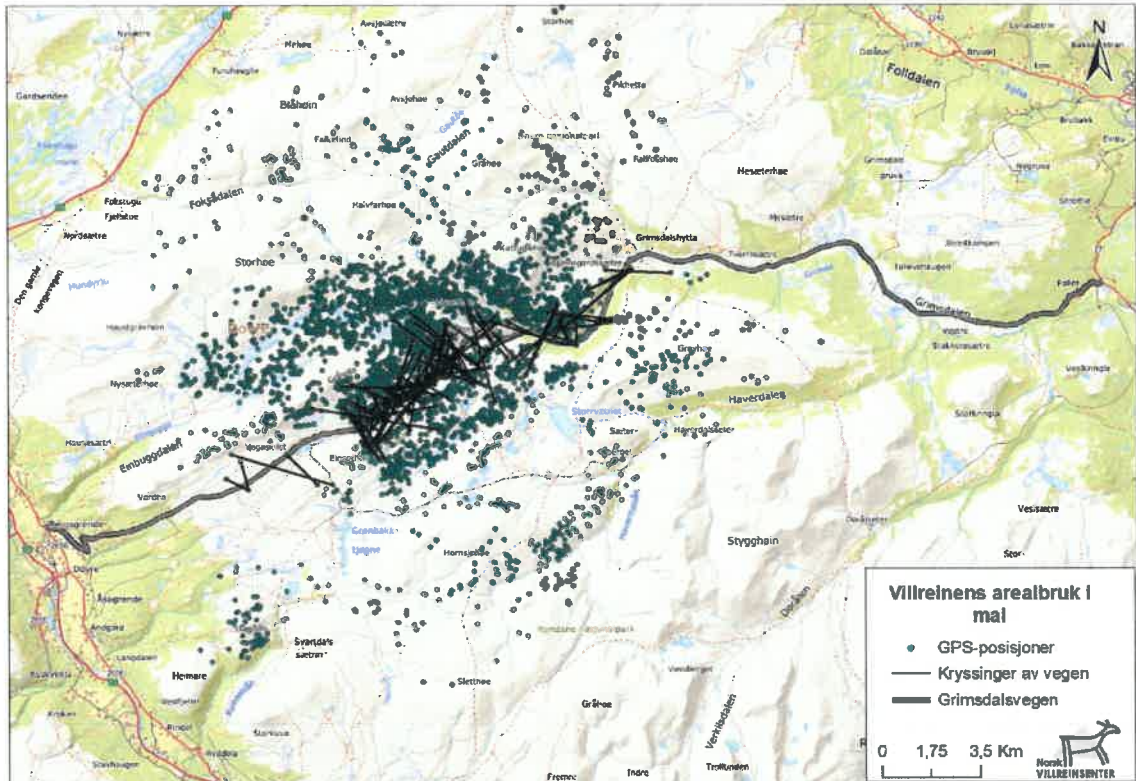
1.2.1 Dyreliv

Fjellområdene får en stadig større bruk som friluftsområde. Det er derfor viktig å følge utviklingene framover knyttet til effekter på dyrelivet.

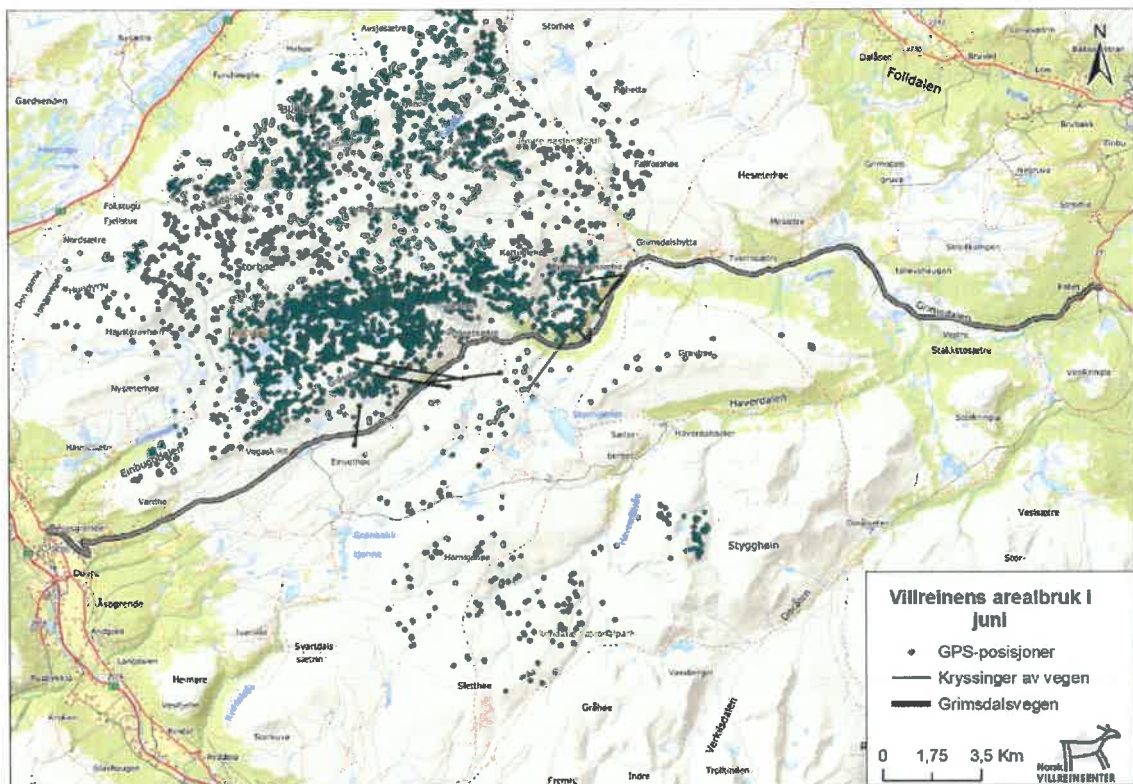
For Kongeørn er det en nasjonal registrering av hekkelokaliteter. Innenfor verneområdene er det dokumentert 3 vellykkede hekkinger i 2020. Noe som vurderes til å være stabilt. Ellers har det vært lite smånagere denne sesongen. Noe som har medført at fjellvåk, tårnfalk, dvergfalk og flere uglearter har hatt en dårlig sesong i 2020. Når det gjelder jaktfalk er det ikke meldt inn vellykkede hekkinger innenfor Dovre og Rondane nasjonalparker i 2020. Men arten er observert i nasjonalparken.

Fjellreven er en nasjonalt prioritert art. I 2020 er det ikke sikre observasjoner av fjellrev i Rondaneområdet. I det nasjonale programmet knyttet til fjellrev er det dokumentert 2 tidligere brukte hilokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker. Ingen av disse var i bruk av fjellrev i 2020.

Villreinen i Rondane har betydelige utfordringer knyttet til trekkmuligheter nord-sør i villreinområdet. Trekkområdet på vestsiden av Rondane massiv mellom Vulufjell, Mysusetter, Høvringen og Dovre har vært lite brukt de siste årene. Mens villreintrekket over Rv 27 ved Muen mellom Ringebu og Vulufjell har fungert enkelte år. Det er registrert en liten villreinflokk som har krysset over veien mellom Mysusetter og Rondvassbu i 2020. De mest brukte vinterbeiteområdene for villreinen er intakte og utsatt for lite uro i denne perioden. I kalvingsperioden (10.05-10.06) er det lite folk i fjellet og forstyrrelsen av villreinen i denne perioden er liten. Men i sommerperioden har ferdselstellokene vist stor ferdselen også inn i de mest brukte sommerbeiteområdene. Villreindata viser tydelig at villreinen forandrer områdebruken når sommeren kommer. Dette er forhold som er tydelige i områdene rundt Høvringen, Mysuster-Spranget-Rondvassbu og på Venabygdsfjellet. Spesielt de 2 siste årene har det vært tydelig at trekket over Grimsdalsveien har vært utfordrende for villreinen i sommerperioden.

Bakgrunnskart: Statens kartverk. Kartdata: Norsk institutt for naturforskning. Kartarbeid: Norsk villreinsenter Nord, mars 2020

Bakgrunnskart: Statens kartverk. Kartdata: Norsk institutt for naturforskning. Kartarbeid: Norsk villreinsenter Nord, mars 2020

Villreinkart utarbeidet av villreinsentret på Hjerking

2. Bestillingsoppgaver

I tillegg til sine lovbestemte oppsynsoppgaver får SNO årlige bestillingsoppgaver fra flere forvaltningsnivå, det vil si statlig (KLD, Miljødirektoratet), regionalt (fylkesmenn, fylkeskommuner, nasjonalpark- og verneområdestyrer) og lokalt (kommuner (verneområder)) nivå.

År:		2020		
Bestiller:		Rondane-Dovre NP-styre		
Verneområder	Verneområde/ innsatsområde /lokalitet	Anslått tidsbruk i dagsverk	Rapportering (rapportformat , lagringssted for rapp., egenskapsdata ol.).	Kort rapport
Båndtvang og motorferdsel (ATV) og sykling	Hemmaldalen NR	10,00	Verneområde-loggen	Egen rapport
Ulovlig motorferdsel i utmark	Grimsdalen LVO	10,00	Rapport til sekretariatet	Gjennomført, en anmeldelse. Egen rapport for å forebygge ulovlig motorferdsel
Fjerning av ulovlig stimerking	Dovre NP	5,00	Verneområde-loggen/ årsrapp	Gjennomført
Følge opp vinterstengte veger påske /våren	Frydalen LVO, Grimsdalen LVO	5	Verneområde-loggen	Lite aktuelt pga hytteforbud (corona situasjonen)
Følge opp gitte dispensasjoner fortløpende. Vekt på byggetillatser og terrenginngrep	Alle verneområder	10	Verneområde-loggen	Alle byggetillatser er kontrollert. 3 avvik er rapportert i egen rapport.
Etablering infopunkt Rondvassbu	Rondane NP	10	årsrapport	Gjennomført
Ferdigstillelse stitilrettelegging Rondvassbu	Rondane NP	10	årsrapport	Gjennomført
Klopplegging Kampen-Putten	Rondane NP	10	årsrapport	Gjennomført
Rydde søppel primært etter gml teltplasser mellom Dørålen/Rondvassbu	Rondane NP	5	årsrapport	Gjennomført
etablering av andre infopunkt	Alle verneområder	10	årsrapport	Bidratt i henhold til ønske

Sett ut og drifte ferdsestellere	Rondane np	10	egen rapport	Gjennomført i samarbeid med NINA
Dokumenterebygningstilstand etter godkjent mal bygninger	Hemmeldalen NR	5		Se egen rapport Hemmeldalen
Legge inn data mm knyttet til bygninger i verneområdelogg	Rondane og Dovre np, Grimsdalen LVO	10	Verneområde-loggen	Gjennomført via tjenestekjøp
Registering av dyreliv, slitasjon og msk bruk	Alle verneområder	10		Gjennomført
Følge opp organsiert ferdse sommer og vinter	Rondane NP	10	Verneområde-loggen	Lite aktuelt få tillatelser i 2020
Synlig tilstedeværelse i perioder med mye ferdsel som vinterferie, påske og sommerperioden	alle verneområder	10	Verneområde-loggen	Gjennomført. Men mindre aktivitet pga hytteforbud (corona).
Bidra til øke fokus og forståelsen av et sårbar dyreliv kombinert med stor friluftsbruk	alle verneområder	10	Verneområde-loggen	Bidratt i arbeidet initiert av forvalterne

2.1 Ferdsestellere (data fra NINA)

Årstall for bruk av automatiske tellere i lokaliteter i Rondane villreinområde og med et typisk sumtall for antall passeringer forbi telleren (inn og ut) i perioden 31. juni til 1. oktober (samarbeid NINA og SNO). D=Dovre nasjonalpark. R=Rondane nasjonalpark. V=Villreinområdet sør for Fv27. * angir de tellerne der det er mindre endringer på plasseringspunkt. X=feil i data, x bak tallet angir at det er gjort en datajustering, 0=ingen målinger. I 2009 ble tellerne montert 16.-19. juli, og for å få sammenlignbare tall er de ekstrapolert tilbake til 1. juli.

Nr	NP	Teller	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	D	Pilegrimsled Foksådalen (etter T-merking)	2636x	0	0	0	1168	0	0					2891
2	D	Foksådalen mot Dovre NP (T-merka)*	0	0	1496	584	1243	1139	1384	750			939	849
3	D	Steinbuhø (mot Grimsdalshytta)	2881x	2051	2557	X	0	2269	3042x		4293			
4	D	Hageseter (mot Grimsdalshytta)	0	0	0	0	4453	0	0					3976 (estimert)
5	D	Kattuglehø (mot Grimsdalshytta)*	2486x	X	1285	1492	0	0	0					1266 (estimert)
6	R	Storrvatnet (mot Grimsdalshytta)	1974x	2468	1145	2573	0	0	0					

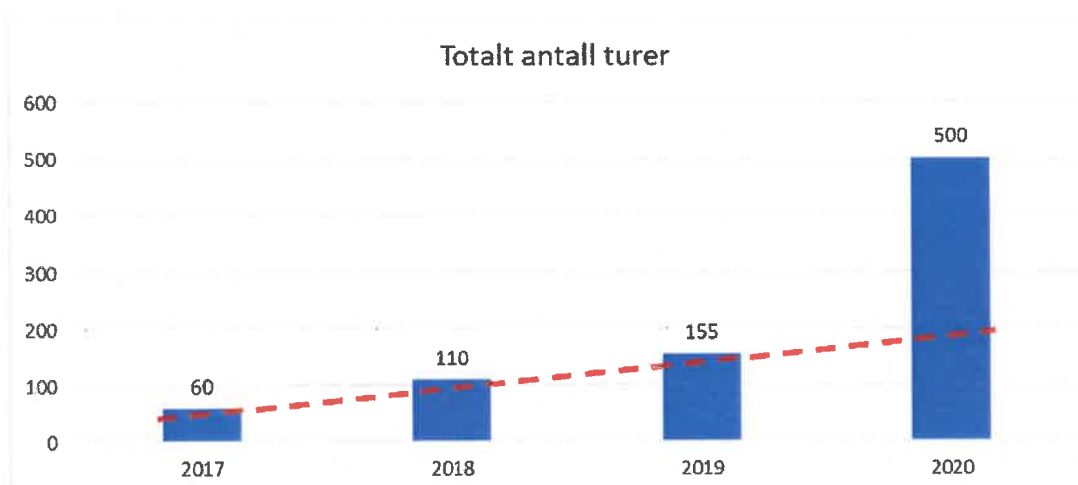
7	R	Gravhø (mot Grimsdalshytta)	1287x	2037	1324	2411	0	0	0					
8	R	Dørålseter*	6093x	X	5763	4830	0	0	0	4490	6242			
9	R	Langglupdalen (før brua)	3637x	6668	2740	3651	2834	3574	4227	2928	4204	3932		Ikke data
10	R	Langglupdalen (etter brua)	0	0	2601	0	0	0	0					
11	R	Straumbu (mot Bjørnhollia)	5540x	5043	4971	5605	0	0	0	7973			5734	
12	R	Illmandalen	0	0	0	4429	0	0	0	4569				
13	R	Mot Sletthø	1003x	776	X	X	677	1012	X		538			299
14	R	Kvannslådalen	1564x	1428	655	1411	0	0	0					
15	R	Smuksjøseter	0	10881	12395	10629	0	0	0	X	9482	10709	11821	7516
16	R	Smuksjøseter (grind)	20742x	0	0	0	0	0	0					
17	R	Kjondalen	0	0	0	2227	0	0	0	X				
18	R	Smiubelgen (fra Peer Gynt hytta)	0	0	691	1128	1059	1292	1318	1422				
19	R	Mot Peer Gynt hytta	0	0	4078	3249	0	0	0					
20	R	Randen (mot Rondvassbu)*	3119x	3667	1166	1777	1579	1443	1595				2033	780
21	R	Spranget (mot Rondvassbu)	24906x	20841	21500x	23442	22650	0	33075	X	33900	33857	29278	
22	R	Musvoldalen	1593x	911	826	754	0	0	0				242	557
23	R	Vulutjern	1210x	1189	464	628	578	1109	813					1038
24	R	Ramshøgda	4528x	3316	X	3081	0	0	0		2488		3418	2575
25	V	Mot Muen	0	0	0	4329	0	0	0					
26	V	Mot Gråhøgdbu	0	1584	2350	0	1786	1192	1331	975X			1558	1268
27	V	Frisvegen nord	0	2988x	1506	0	0	0	0		1055			
28	V	Frisvegen sør	0	2527	3334	0	0	0	0		2310			
29	V	Saubu nord	0	2397	0	0	0	0	0					
30	V	Saubu sør	0	1910x	0	0	0	0	0					
31	R	Gråhø/Steinbuhø (Høvringen)	0	0	0	0	0	2579	2460X	X				
32	R	Formokampen	0	0	0	0	0	6804	7029		5850	6544		Feil i data
33	R	Spranget Ula (Bru)	0	0	0	0	0	5299	3538	3063	3646	5529		6086
34	R	Spranget Romdvassbu (Gående)	0	0	0	0	0	X	20372	X				
35	R	Spranget Romdvassbu (Syklisten)	0	0	0	0	0	X	12703	14843				

36	R	Spranget Romdvassbu (Kjøretøy)	-	0	0	0	0	0	X	618	446				
37	R	Formokampen (kun fra Putten)		0	0	0	0	0	0	0	2837				
38	R	Straumbu (ny trasé, traktorveg)		0	0	0	0	0	0	0	6839	6591	6049		6584
39	R	Straumbu (mot Musvolsætra, umerket sti)		0	0	0	0	0	0	0	183				
40	R	Spranget T-merka sti sørside										657			
41	R	Straumbu-Høgrenden										2258			
42	R	Glitra-Eldåbu gjennom Steinbu												572	508
43	R	Rondvassbu-Dørålseter Langholet	gj.											1261	1067
44	R	Breitjønnbu												413	
45	R	Koietjøna Venabygd													776
46	R	Fremre Gjeterbu													777

Data fra NINA upublisert

STRAVA data Grimsdalen (upubliserte data NINA)

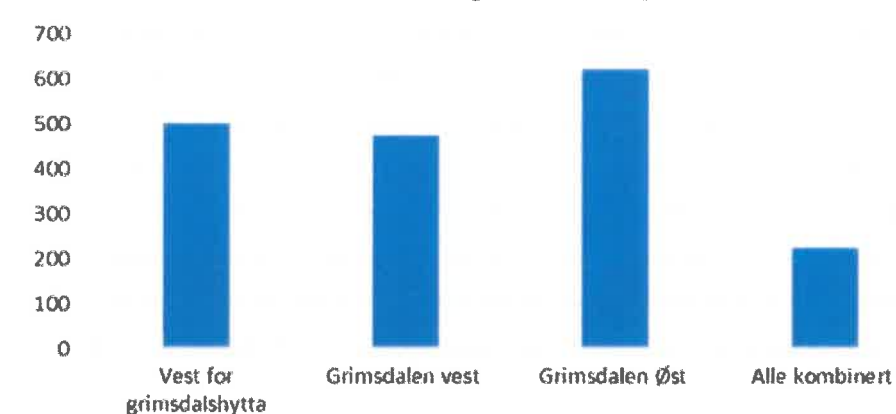
Figuren viser uttrekk av Strava data for sykkel gjennom Grimsdalen i perioden 2016-2020. Rød linje viser forventet økning i forhold til økning i nye brukere av Strava fra det ene året til det andre. Det er en stor økning i syklisterturer gjennom Grimsdalen i 2020. Om dette skyldes den spesielle Norgesferie sommeren eller om det er en varig trend gjenstår å se i 2021.

Figur 1. Viser totalt antall turer registrert på Strava på sykkel gjennom Grimsdalen.

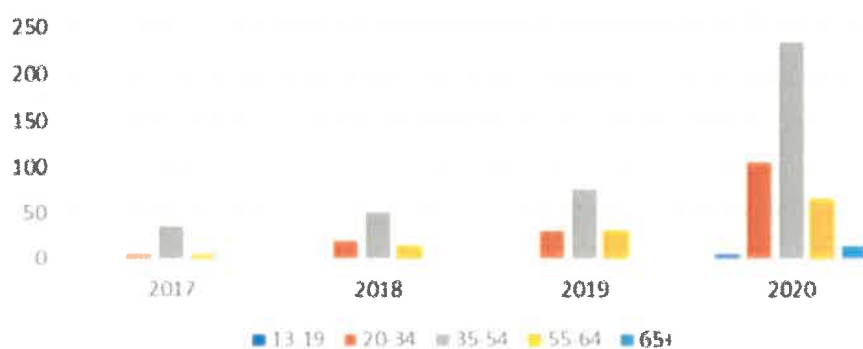
Strava har delt Grimsdalen inn i 3 segmenter, og det er noenlunde lik fordeling mellom segmentene. Dette tyder på ganske likt antall syklisterturer på hele strekningen gjennom dalen. Det er en tendens til noen flere sykkelerturer i segmentet som er øst for Grimsdalshytta (og før Streitli).

2020: Antall registrerte turer pr segment. 225 stk turer inneholder alle segmentetne på samme tur.

Figur 2. Ulike Strava segment i Grimsdalen

Alderssammensetning og antall i hver aldersgruppe de som har syklet gjennom hele grimsdalen

Figur 3. Alderssammensetning for syklende i Grimsdalen fra 2017-2020.

Alle tall fra NINA (Vegard Gundersen, upbl 2020)

2.2 Kontroll tillatelser gitt av nasjonalparkstyret

Kontroll med etterlevelse av forskrifter og andre bestemmelser i verneområder er en viktig løpende oppgave. I 2020 ble samtlige dispensasjoner gitt til irreversible bygg og inngrep i 2019 kontrollert.

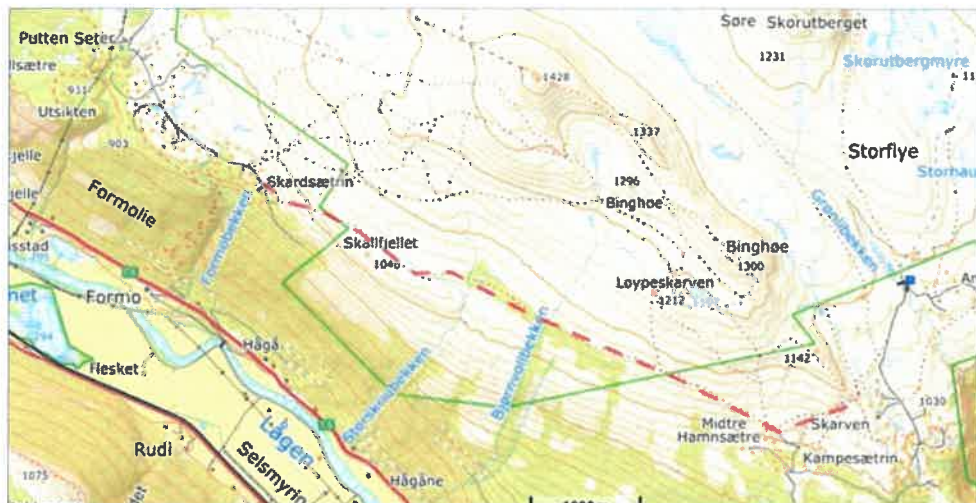
I landskapsvernområdene er det næringsvirksomhet knyttet til landbruket. Både i Grimsdalen og Frydalen er det en rekke seteranlegg. I tillegg er der en del hytter i verneområdene, de fleste i Frydalen landskapsvernområde. Kontrollen har medført 2 anmeldelser for brudd på vernebestemmelsene, og 3 avvik som er rapportert til forvaltningen.

Det er overraskende mange avvik i spesielt i Grimsdalen landskapsvernområde. Økt kontrollvirksomhet vil trolig bedre dette.

2.3 Øvrige bestilte oppgaver gitt av nasjonalparkstyret

Av størst arbeidsomfang er nå stitilretteleggingen i framkant av Formokampen mellom Skardsetra og Hamnsetra gjennomført.

Rødstiplet linje er godkjent sti.

Det ble lagt tråkkestein over en strekning på ca 250 meter. Dette er i fuktige partier av stien for å hindre skade på vegetasjonen ved økende bruk (rapporter på verneområdeloggen).

Eksempel på stråkksteinen lagt på sti Hamnsætra til Skardsetra.

I tillegg er steinsettingen av stien mot Rondeslottet fra Rondvassbu slutført.

Oppsynet har hatt god og synlig tilstedeværelse i perioder med mye ferdsel som vinterferie, påske og sommerperioden. Åpningstidene på veien fra Tjønnbakken til Spranget, Peer Gynt setervei, Grimsdalsveien og Dørålseterveien er fulgt opp både på våren og på høsten. SNO har prøvd å følge opp organisert ferdsel, men har ikke truffet noen ute i felt. Det har vært ryddet i søppel primært etter gamle teltplasser i området mellom Spranget og Rondvassbu.

2.4 Utviklingstrekk og utfordringer for verneområdene

Innspillene kommer fra rapportering fra tjenestekjøp Dovre fjellstyre, Sel fjellstyre, Ringebu fjellstyre og Sollia fjellstyre og lokalt SNO. Som det går fram av rapporteringen er utfordringene noe forskjellig i de ulike områdene. Generelt er det tilstrekkelig oppsynsaktivitet innenfor alle verneområdene. Se også årsrapport fra Hemmeldalen naturreservat.

Det er fortsatt så mange avvik knyttet til dispensasjonene som blir gitt at dette krever økt tilsyn de kommende årene i alle verneområdene. Ytterligere oppmerksomhet knyttet til endret arealbruk for villreinen er viktig å dokumentere. Ferdsmønsteret i Rondaneområdet er i endring og man ser at dette kan ha effekt på dyrelivet.

Foto: Kulturminne langs sti i Rondane

Generelt i 2021:

- Kontroll gitte tillatelser
- Kontroll ulike former for turposter (plassert ute i terrenget ikke digitalt)
- Få på plass underskilt med tidspunkt for båndtvang mm
- Øvrige underskilt må settes ut etter en plan
- Kontroll sykkel både på vei og sti
- Kontroll kulturminner hovedfokus langs merka stier
- Fortsatt stor tilstedeværelse i mye brukte områder
- Kontroll dyreliv med fokus på villrein, trekk og kalving.

Nasjonalparkene og naturreservatene:

- Kontroll motorferdsel flerårige tillatelser
- Kontroll turposter
- Fjerning av ulovlig merking og ny varding av stier som ikke lengre skal være merket. Gjelder blant annet umerka sti over Ramshøgda fra Ramshytta, sti gjennom Langholet, sti Fokstugu til Grimsdalshytta og sti ved Bløyvangen.
- Fjerne skilt som ikke er vedlikeholdt
- Fjerne nyvarding langs stier og veier
- Kontroll guiding
- Kontroll el-sykkel Spranget – Rondvassbu
- Skifte nasjonalparksilt så disse blir i tråd med ny merkevare

Grimsdalen/Dørålen/Frydalen landskapsvernområder:

- Skifte verneområdeskilt
- Kontroll kjøring med bil/ATV o.l ut fra bilvei
- Bygningskontroll
- Kontroll åpningstider på veiene
- Fokus på trekkområder for villrein

Opplistingen er et innspill til bestillingsdialogen for 2021.

3. Vedlegg

Statens naturoppsyn

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@naturoppsyn.no | **Nett:** naturoppsyn.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet. Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets feltpersonell.

SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll og overvåking, til skjøtsel i verneområder, tilrettelegging i viktige natur- og kulturminneområder, informasjon og formidling.

SNO har også mange oppgaver knyttet til store rovdyr, både registrering av bestander, dokumentasjon av skader på husdyr og tamrein, og uttak av dyr det er gitt fellingstillatelse på. Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har ca. 60 lokalkontor spredt over hele landet.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Deres ref: 2019/3019

Vår ref: Martine Hårstad
Sted: Hjerkin
Dato: 25.01.2021

Årsrapport for tjenestesalg – informasjonsarbeid for Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Arbeid gjennomført av Norsk villreinsenter i perioden 1. april 2020-31.12.2020

Forarbeid og skriving av kommunikasjonsplaner

Kommunikasjonsplanene kommer til å være førende for alt arbeidet informasjonsrådgiver gjør for nasjonalparkstyrene. Det er derfor lagt ned mye jobb for at dette skal bli et brukervennlig og godt verktøy.

For Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og tilleggende verneområder:

Informasjonsrådgiver har i perioden jobbet tett med Asgeir Meland som har ført besøksstrategien i pennen, og sammen med ham og på egen hånd gjennomført flere møter og besøk. Under følger en liste med navn på bedrift og hvor møtene fant sted:

- Dovrefjell adventures, Dombås
- Trollbinde, Dombås
- Bedriftene over Dovrefjell, Hjerkin
- Visit Northwest, Molde
- Nasjonalparkriket, Otta og Dombås
- Visit Oppdal og Trøndelag reiseliv, Oppdal

Det ble også gjennomført et møte med Miljødirektoratet i Trondheim, her stilte både Asgeir Meland, Carl S. Bjurstedt og Martine Hårstad. I siste fase av skrivearbeidet ble besøksstrategien i sin helhet, inkludert kommunikasjonsplanen, sendt til Marit Vorkinn i Innlandet fylkeskommune. Her fikk vi mange gode innspill som ble implementert i strategien.

Besøksstrategien ble faglig godkjent av Miljødirektoratet og sendt til høring før jul 2020, med høringsfrist 15. februar.

For Dovre nasjonalpark:

Kommunikasjonsplanen for Dovre nasjonalpark er bygd opp på samme måte som planen for Dovrefjell, men tilpasset området. I dette arbeidet har informasjonsrådgiver gjennomført bedriftsbesøk sammen med nasjonalparkforvalter Trond Stensby hos følgende bedrifter:

- Hjerkin fjellstue
- Fokstugu fjellstue
- Dovregubbens hall
- Folldal gruver
- Folldal fjellstue
- Bergseng seter
- Grimsdalshytta
- Hagester turishytta og camping

Besøksstrategien, inkludert kommunikasjonsplan, for Dovre ble sendt til faglig godkjenning i Miljødirektoratet før jul 2020.

I forbindelse med arbeidet med kommunikasjonsplanene ble informasjonsrådgiveren invitert til å holde et innlegg under en forvaltersamling på Lillehammer. Dette ble gjennomført via Teams.

Besøksrettet nettside for Rondane nasjonalpark

I løpet av perioden har det blitt jobbet tett med Trollbinde som er ansvarlig for de tekniske løsningene på nettsiden. Det meste av innholdet var klart før årsskiftet og det er forventet at siden skal være ferdig i løpet av første del av 2021. Her har flere bidratt, deriblant nasjonalparkforvalter Eirin Berge, SNO ved Finn Bjormyr og Espen Rusten og Raymond Sørensen fra Norsk villreinsenter Nord. Når besøksstrategien for Dovre er godkjent skal dette bli en felles side for Rondane og Dovre nasjonalparker.

Besøksrettet nettside for Dovrefjell og Sunndalsfjella nasjonalpark med tilliggende verneområder

Denne siden ble påbegynt samtidig som Rondane-siden, og det er bygget en foreløpig struktur. Det videre arbeidet vil bli påbegynt i februar 2021.

Sosiale medier

For Rondane og Dovre er det blitt opprettet nye instagram- og facebookkontoer da dette ikke fantes fra før. For Dovrefjell sin del har informasjonsrådgiver tatt over ansvaret for de eksisterende kontoene. På Instagram har det blitt lagt ut innlegg jevnlig, mens det har vært stille på facebooksidene. Dette vil ta seg betraktelig opp når nettsider og planer er godkjent, og oppe og går. Informasjonsrådgiver mener at dette er et viktig satsingsområde. Det må også nevnes at det er opprettet en intern facebookgruppe for bedrifter på Dovrefjell og at det skal opprettes grupper for de øvrige områdene.

Møte for moskusguider og andre interesserte

Helt i starten av perioden gjennomførte informasjonsrådgiver i samarbeid med SNO et informasjonsmøte for moskusguider på Hjerkin fjelltrøe. Dette ble godt mottatt og skal videreføres.

Samarbeid med reiselivet – destinasjonsselskap og enkeltbedrifter

I besøksstrategiene er det lagt opp til samarbeid med reiselivet rundt oss. Dette er vi i gang med både på destinasjonsnivå og bedriftsnivå. Vi har hatt jevnlig dialog med flere av

destinasjonsselskapene, og har begynt å se på et konkret prosjekt sammen med Hageseter turisthytte og camping. Dette arbeidet følges opp i 2021.

Mvh

Raymond Sørensen
Daglig leder
Norsk villreinsenter Nord

Ref. sak 43/21
Arkiv nr 412.0

Vs: Varsel om merking av villrein i Rondane i 2021

Ringebu Fjellstyre <ringebu@fjellstyrene.no>

fr. 26.02.2021 11:25

Til: Paul Lutnaes <paul.lutnaes@fjellstyrene.no>

Fra: Roy Andersen <Roy.Andersen@nina.no>

Sendt: onsdag 24. februar 2021 16:41

Til: postmottak@stor-elvdal.kommune.no <postmottak@stor-elvdal.kommune.no>;
post@ringebu.kommune.no <post@ringebu.kommune.no>; postmottak@oyer.kommune.no
<postmottak@oyer.kommune.no>; post.innlandet@politiet.no <post.innlandet@politiet.no>;
arne.johannes.mortensen@miljodir.no <arne.johannes.mortensen@miljodir.no>;
'postmottak@dovre.kommune.no' <postmottak@dovre.kommune.no>; 'postmottak@sor-fron.kommune.no'
<postmottak@sor-fron.kommune.no>; 'post@nord-fron.kommune.no' <post@nord-fron.kommune.no>;
'postmottak@sel.kommune.no' <postmottak@sel.kommune.no>; 'postmottak@folldal.kommune.no'
<postmottak@folldal.kommune.no>; Finn Bjormyr <finn.bjormyr@miljodir.no>; postmottak@mattilsynet.no
<postmottak@mattilsynet.no>

Kopi: Olav Strand <olav.strand@nina.no>; Ringebu Fjellstyre <ringebu@fjellstyrene.no>; Sollia Fjellstyre
<sollia@fjellstyrene.no>; Øyer Fjellstyre <oyer@fjellstyrene.no>; storelvdalgrunneierforening@gmail.com
<storelvdalgrunneierforening@gmail.com>; Sel Fjellstyre <sel@fjellstyrene.no>; Dovre fjellstyre
<dovre@fjellstyrene.no>; Folldal Fjellstyre <folldal@fjellstyrene.no>

Emne: Varsel om merking av villrein i Rondane i 2021

Til lensmannskontorer, Mattilsynet og kommuner:

Dombås lensmannskontor
Otta lensmannskontor
Vinstra lensmannskontor
Koppang lensmannskontor
Tynset lensmannskontor
Lillehammer politistasjon
Elverum politistasjon

Mattilsynet, region øst, avd Glomdalen og Østerdalen
Mattilsynet, region øst, avd Østerdalen

Ringebu kommune
Stor-Elvdal kommune
Øyer kommune
Dovre kommune
Folldal kommune
Stor-Elvdal kommune
Sel kommune
Nord-Fron kommune
Sør-Fron

Varsel om merking av villrein i Rondane

Norsk institutt for naturforskning skal i vinter radiomerke 6-8 villrein i Rondane villreinområde. Derav inntil 5 i Rondane Sør (Stor-elvdal/Ringebu/Øyer) og 3 i Rondane Nord (Dovre/Folldal). Det blir gjort et første forsøk på

å merke nå den 25.-26. februar. Merkingen gjøres i løpet av en dag når værforholdene er gunstige og alt går greit.

Dyrene vil få påmontert et halsband med radiosender (kombinert VHF radiosender/GPS mottaker/satellitt enhet). Merkingen skjer etter tillatelser fra Forsøksdyrforvaltning i Mattilsynet og Miljødirektoratet. Fangst av dyrene vil skje ved bruk av helikopter. Tillatelse til landing med helikopter er innhentet der dette er aktuelt.

Ved spørsmål om merkingen eller mer opplysninger om prosjektet som merkingen er en del av, kan undertegnede eller Olav Strand (tlf. 94825002) kontaktes.

Med hilsen

Roy Andersen
NINA
tlf. 92403331

Roy Andersen

Norsk institutt for naturforskning - NINA

Postadresse: Postboks 5685 Sluppen, 7485 Trondheim

Besøks/leveringsadresse: Tungasletta 2, 7047 Trondheim

73 80 14 00 • 73 80 14 60 • mobil: 92 40 33 31 • www.nina.no

Ringebu Fjellstyre
Hanstadgata 2
2630 RINGEBU

Trondheim, 08.03.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/3024

Saksbehandler:
Connie Hage Størseth

Ny fakturaadresse og krav til merking av faktura

Miljødirektoratet inngår fra 1. mars 2021 samarbeid med Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Det innebærer nye krav til merking av faktura fra våre leverandører.

Miljødirektoratet krever elektroniske fakturaer på standard EHF. EHF faktura skal sendes til vårt organisasjonsnummer 999 601 391. Dette gjelder alle våre enheter.

Faktura for kontrakt eller avtale

For å sikre rask og korrekt behandling av fakturaen skal alle avtalefakturaer påføres avtalenummer Avtalefakturaer skal merkes slik:

- avtalenummer (8 siffer)
- prosjektnummer (5 el 6 siffer)
- bestillers brukerid, som er en kombinasjon av vår firmakode 3650 og bestillers brukernavn på 6 bokstaver (3650XXXXXX)

Eksempel:

Hvis avtalenummeret er 12345678, prosjektnummer er 11111 og brukerid er 3650AAAAAA, skal fakturaen merkes slik:

12345678-11111-3650AAAAAA

Ordinær faktura

Ordinære fakturaer skal merkes slik:

- koststed (2, 3 el 4 siffer)
- bestillers brukerid, som er en kombinasjon av vår firmakode 3650 og bestillers brukernavn på 6 bokstaver (3650XXXXXX)

Eksempel:

Hvis koststedet er 999 og brukerid er 3650AAAAAA, skal fakturaen merkes slik:

999-3650AAAAAA

Kan ikke din virksomhet levere faktura på EHF-format?

Fakturaer som ikke kan leveres på EHF-format sendes som **én fil per faktura** til e-postadressen PB-Miljodirektoratet@dfo.no eller per post til vår nye fakturaadresse:

Miljødirektoratet
Fakturamottak DFØ
Postboks 4745 Torgarden
7468 Trondheim

Fakturaer skal leses og tolkes maskinelt. Fakturaer må derfor være av god kvalitet, være tydelige og ha god lesbarhet. Merk at leveringsadresse skal være som før.

Dersom dere har spørsmål ta kontakt med oss på epost: regnskap@miljodir.no.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Guri Enodd Hope
økonomisjef

Connie Hage Størseth
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Bestandsplan for Rondane Sør Villreinområde 2021-2025.

Merknader til høringsutkast til planen.

Merknadene refereres til sidetall, avsnitt og eventuelle tabeller i høringsutkastet tabeller i forslaget. Merknader kan også gå på gjennomføring av diverse tiltak omkring tellinger etc. i området.

Side 3. Innledningen.

Foreslås at planen skal gjelde for 3 år og ikke 5.

Side 6. Det er ikke noe begrensning på sommerbeite i noe av området, fordi reinen også benytter vesentlige skogområder hele sommertiden, men også deler av vinterperiodene benyttes dette. Snøleier har aldri vært noe avgjørende for sommerbeite i RS. Tvert i mot søker dyrene til de store myrområdene også tidlig på våren og beiter der. I tillegg benyttes disse myrområdene som kalde områder i stedet for breer som ikke finnes i området.

Side 7.

Tabell 1.

Denne bestandsplanen burde nå ta inn hele statistikken over stammens utvikling fra 1970. Den finnes og vil være en nødvendig historisk og statistisk synliggjøring av utviklingen i dette spesielle området. Et nytt villreinområde ble bygget opp fra egentlig ingenting. (Ingen forskere ville delta i prosessen fordi det ble hevdet at dette kun var en streifflokk, dessuten var grunnlaget i tilfelle så lite at det ikke ville være mulig ut fra innavlsdefekter etter hvert !)

Tabell 2.

Kalvetelling gjennomført på barmark/sommerføre har en svært begrenset verdi og gir oftest svært skjeve/feil resultater. Kalvetellingene bør gjennomføres i samme tidstom som minimumstellingene, dette vil gi et langt tidligere og sikrere resultat. Siste uka av februar og første uke av mars er beste tid for alle former for bestandstellinging.

Tabell 2 viser hvor verdiløse disse tellinger er.

Side 8.

Tabell 3.

Dette viser hvor lite verdi det ligger i disse tellinger. La NINA gjøre dette for sin egen skyld. Dette er ikke seriøst og har ingen verdi. Heldigvis fikk vi opphold i disse bortkastede dagene i en lang periode. Strukturtellinging gjøres enkelt og greit og med størstedel eller hele stammen lett tilgjengelig.

Side 9.

Når det gjelder tannslitasje så framkommer den oftest i RS som i andre områder at dyrene gnager på lav på stein om vinteren, mye mer enn de gnager i jorddekket. Litt tid sammen med dyrene vinterstid nå de oppholder seg der stein stikker opp vil bekrefte dette. På samme måte som at reinen spiser gevir til andre i flokken etter hvert som disse felles.

Side 10.

Første avsnitt: Det er vel ingen teori, **men det reine fakta at reinen i RS benytter de store kalde myrområdene som kjølebasseng.**

Rovdyr.

Hvis rettighetshaverne mener at rovdyr er en vesentlig faktor i forbindelse med kalveområdene bør disse oppsøkes i kalvingsperioden av erfarne folk, da vil en ha muligheten til å konstatere vesentlige tap av kalver spesielt til jerv i denne perioden. Det er ikke nødvendig bare å synse om dette, men

rimelig greit og igangsette undersøkelser. Kadaversøk på sommertid har jo vist seg i hovedsak verdiløst.

Kjevedata.

Disse data indikerer at bestanden består av mye eldre dyr, spesielt er simlebestanden svært høy i alder i følge deler av undersøkelsen. Dette til tross for den høye avskytingen av simler som har foregått i noen år. Erfarne jegere feller ikke gamle simler, dessverre.

Side 11.

Fig. 3. Sier oss egentlig ingenting i denne perioden.

Målsetninger.

Den nye miljøkvalitetsnormen inneholder dessverre betydelige svakheter og mangler, men det hører ikke hjemme her. En regner med at rettighetshaverne har vesentlige merknader til denne ensidige beskrivelse og kategorisk definisjoner av kvalitet i denne normen.

Stammen sammensetning.

Skal stammen økes eller stabiliseres med en høyere tilvekst bør andel simler økes til 55 %, 25 % kalv, Yngre bukk er uvesentlige, men storbuks bør reduseres til 10% som er rikelig for den nødvendige balanse i stammen både sommer som vinter.

(Dette kommer også igjen seinere i forhold til storbukkenes funksjon i en stamme som er en viktig del av stammen om vinteren, men det behøves ikke så mange.)

Side 13.

Arealene og arealbruken.

Det er riktig at reinen bruker lavbeitene i snaufjellet i nordre del av området slik som beskrevet, men dyrene bruker også store arealer i bjørkebeltet i disse områdene på vinterstid.

Det vil være svært nye og ukjente opplysninger at reinen befinner seg sør for Birkebeinerveien fra nov-t.o.m. mars/april. Dette burde vært beskrevet.

Side 14.

Det er ikke beskrevet den først opprinnelse til reinen i nordre del av RS, dvs. i området nord for Friisvegen og sør for FV 27. Dette startet med 32 dyr vinteren 71-72. Disse ble fulgt opp i alle år mens denne delstammen vokste., men oppholdt seg mest i bjørkebelte øst for Storfjellet/Storvola vår sommer og noe fram mot Hirisjøen. Kalveområdet er enda i samme området for deler av stammen, men har også spredd seg enda østover/sørøst inn i Fampen. Alle disse dyrene har helt siden 1971 vært her, men etter at disse to store «flokkene» som vokste fram først på -90 tallet, samlet seg, ble disse mønster brutt opp og mesteparten har etter hvert fått største delen av oppholdet sitt nord for Eldådalen/Tromsdalen. Trekket sørøst er vel nå så godt kjent og fulgt opp at disse fakta er akseptert.

Denne enkelte beskrivelsen fra 2007 om kryssing av FV 27, skjedde jo flere ganger før dette året og som det det står. i flere vintre etterpå.

Side 15.

Kalvingsområdene.

At kalvingsområdene i Åmot/Stor-Elvdal/Hamar i sørlige delen av RS er dårlig dokumentert er helt nytt og helt feil. Disse områdene ble svært godt dokumentert i alle -70 årene og var jo opprinnelsen til hele denne delen av stammen! Mange døgn ble i flere år brukt i disse områder fra fjelloppsynet i Ringebu og Øyer, amt noen andre deltagere.

Produksjonsevne.

Det finnes ingen forsker, eller andre, som over et større område kan beregne produksjonsevnen av et beite for villrein, så disse passuser kan med hell sløyfes. At en kan få mer eller mindre beitevurderinger av vinterbeite det enkelte år lar seg gjøre, men neste år kan helt andre beiteområder være tilgjengelig i Ringebu og Sollia.

Det ville være en fordel at dette lange avsnittet, som egentlig ikke handler om noe håndfast, kan kortes til fakta.

Side 16.

Avsnitt om DNT og veger.

Gråhøgdbu er nå fjernet.

I Villreinenes leveområde, gjennom hele Ringebu kommunen, er alle DNT hytter og andre overnattingssteder på denne ruta fjernet helt til Øyer kommune.

Hyttene Gråhøgdbu, Breitjernbu og er fjernet og nye bu, Vetåbua, ble krevd anlagt utenom allmenningene i Ringebu Dette ble fulgt opp og den er anlagt utenom allmenningen og leveområde i sør, samt at Bjørgeseter er nedlagt som overnattingssted for DNT.

Sommerruta fra Eldåbua i Sør-Fron og til Goppollen i sør er omlagt ut av villreinenes viktigste leveområder over en strekning på ca. 4.5-5. mil. Dette gjør at også enda viktigere er det at hele skiløypa mellom buone er lagt om og vil i stor utstrekning følge tidligere godkjente skiløype (Trolløypa) utenom leveområdet. Omlegging av disse to løypetraseer er det viktigste grepet for villrein i Rondane sør. For at dette kunne bli en realitet måtte DNT buone/hyttene flyttes. I tillegg er det innført all stopp og parkeringsforbud på FV 27, tidligere RV 27 for mange år siden. Dette må følge opp av Fjelloppsynet i Ringebu og Sollia. Friisvegen, FV 2204 er vinterstengt mellom 1 nov. tom. 15 mai, i henhold til krav fra Ringebu fjellstyre Ofte lenger. Mer enn 20 parkeringsplasser langs Friisvegen er sanert bort på -90 tallet og de som er igjen er plassert i samråd med Ringebu fjellstyre, der det i minst mulig grad er til sjenanse for villreinen sommer og høst.

Stammens utvikling.

Korrigerer opp i henhold til tidligere tekst antall rein i 1970 -var 69 dyr. Dessuten 32 i Storfjellet/Storvola. Avsnittet for øvrig oppsummerer på en god og snill måte stammens utvikling og de siste års svake forvaltning. Det som mangler er beskrivelsen av bunnen på 1827 dyr og alt dette tullet om hvor disse dyra har blitt av. Dette finner jeg det ikke riktig og nyttig å gå inn på, men nå er dyra gjenfunnet og trolig tallet rimelig riktig. Noe hundretusen kroner er tapt for rettighetshavere men det er heller ikke noe å gjøre med.

Tabell 5.

Igjen nevnes at en fullstendig tabell siden 1970 hadde vært svært nyttig for framtida.

Når virkeligheten for etableringen av en stamme, som det kanskje ikke finnes maken til, og muligheten for å få en fullstendig historie for er til stede.

Side 17.

Pkt. 1. Dette er jo de reineste spekulasjoner og bør ikke stå i en seriøs rapport. Det finnes ikke et eneste holdepunkt for slike spekulasjoner.

Pkt. 2. Dette er i hvert fall helt sikkert og korrekt. Alle tall viser jo det nødvendige fakta som grunnlag for dette, men her tas det lite forbehold om alderssammensetning på simlene som tydeligvis har gått i feil retning.

Pkt. 3. Dette er også svært sannsynlig når en ser på avskytingen samlet og avskytingen, av simler, men ikke alderssammensetningen av de skutte. Dette er lite trolig de aller største og eldste, siden en vesentlig del av feilskytingen kommer inn under bukkedytingen under 50 kg, eller fritt dyr under 50 kg, som er en rein katastrofe for forvaltningen av hundyr.

Side 18.

Utvalgets kommentarer til avskytingen.

Erkjennelsen av at avskytingen av hundyr/simler har vært for høy over tid er svært viktig og helt nødvendig for å igjen komme på rett spor. Leiting etter andre kilder for bestandens tilbakegang er et villspor og fører ingen steder hen.

Det er ikke for høy avskyting av voksen bukk på disse kortene med blandet avskyting. 10 % mer bukk har i praksis ingen betydning for stammens vekst og rehabilitering. Det er disse kortene med mulighet til blandet bukk og simleavskyting under 50 kg som gjør at en mister kontrollen. Det viser tabell 8 tydelig.

Side 18.

Tabell 8.

Denne tabellen er skremmende og viser hvordan dette tar i vei.

Det mangler en tabell for å synliggjøre hvor problemet ligger.

På Kortene for

Fritt dyr skytes det	6,0	%	hundyr.
Bukk U/50 skytes	24,0	«	«
Fritt U/50 skytes	50,4	«	«
Kalv skytes	45,4	«	«

Når det skytes så mange hundyr på disse kortene som normalt skulle prioritert bukker så skyldes det åpenbart at for kortene: Bukk u/50 har åpenbart en bagatellmessig reaksjons for overtredelse ved skyting av simle. Gebyret her må heves minst til 2500-3000 kr ved feilskyting. Ved en lav pris på feilskytingen av simle på dette kortet vil dette ikke hindre en jeger som bare har noen dager igjen å velge et lite gebyr og så skyte ei simle. Det er også med stor sannsynlighet det resultatet avspeiler. Skal en mene noe med å bygge opp simle bestanden igjen så må også antall kort på Fritt U/50 reduseres, eller overføres til BUKK/50 med dertil hørende høyt gebyr som nevnt ovenfor. Dette må da sees i sammenheng med Fritt dyr og samlet bukkeandel.

På Bukk u/50 vil åpenbart en del være større dyr, dette er klart det vanskeligste kortet for jegerne. Et gebyr med solid kg pris vil kanskje, men neppe, redusere skytingen av bukker 50-60 kg. Kontroll er det eneste som vil hjelpe.

Side 19.

Plan for årlig avskyting på kjønn og alder.

Tabell 9.

Denne tabeller synliggjør ikke de prosentvise andeler med hundyr en kan påregne og dermed vil dette uten andre grep (se foran) gi følgende hundyravskyting:

Fri Bukk 6% hundyr.

Fritt U/50 50 - 60% hundyr

Bukk U/50 20 - 25% hundyr

Kalv 45% hundyr.

Tabell 10. Med kommentarer.

Det er ikke nødvendig å redusere avskytingen, men rette opp i disse dyregrupper slik at hundyrandelen blir der den skal være.

Målsettingen må være og øke tilvekstprosenten gjennom flere produktive simler.

Når fellingsprosenten gjennom de siste 5 åra har vært på 52% så er det trolig at dette skyldes den forholdsvis høye andel med simler i fellingen.

Tabell 11.

Det vil kunne bygges opp en stamme på omtrent det samme nivå over 3 år med en redusert simleavskyting, noe øket bukkeandel og oppfølging med gebyr for feilfelling. Justeringer bør være en selvfølge underveis, derfor bør planperioden ikke være mer enn 3 år.

Side 20.

Bestandsdata som skal samles inn.

Første avsnitt: Veldig bra, og endelig tidspunkt. anbefaler første uka i mars.

Andre avsnitt: Fullstendig bortkastet, la NINA drive med dette. Struktur gjøres mye enklere sammen med vintertellingen.

Tredje avsnitt: Mens vel vårtrekket mot sør ?

Tiltak i planperioden.

Arbeid med å kartlegge årsaken til redusert tilvekst. Andel hundyr i bestanden hjelper nok på det.

Klauråte. Spredningen finnes det noen måter å redusere på men det koster noen kroner i tiltak.

Registrering av vinterbeiten med målet om å si noe om en forsvarlig bestandsstørrelse.

Ingen i Norge, inkl. Villreinutvalget bør iallfall ikke bruke egne penger på dette. Samene har ikke engang noen modell for dette.

Samarbeid med Vulufjell synes ok men ganske utopisk siden trekket nordfra i Rondane inn i Vulufjell har opphørt og den vesle Vulufjellstammen er snart på nivå med RS stammen i 1970.

Da er vi tilbake på det som ble prøvd i 70-80 åra med fredning sør for Rv 27 sammen med Vulufjell for å bygge opp en stamme. Målsettingen var en gang i tiden, og nettopp binde disse to små stammene sammen da de fleste av oss så utviklingen mellom nord for Rondane og Vulufjell med dette ble blankt avvist av Vulufjell.

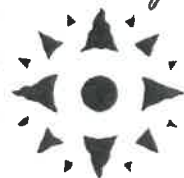
For øvrig et bra og velskrevet dokument.

Erik S. Winther

Leder i Ringebu fjellstyre.

Eva og Henrik Riddervold Kahrs
Oredalsåsen 7
1613 Fredrikstad

Deres ref.

Vår ref.

Dato 8. mars 2021

FISKEKORT I 100 ÅR

Hei Eva og Henrik.

Vi på fjellstyrekontoret syntes det var så fint at dere fant 100- årsgava til fjellstyret i sommer. Det tok nokså lang tid før den ble funnet, så det var veldig godt gjort å finne den. Dere måtte virkelig ha hatt øynene åpne, og ha sett overalt. Men dere klarte det, og derfor får dere også hvert deres fiskekort.

Dette fiskekortet skal vare i 100 år, så det er viktig at dere tar godt vare på det. Gjør dere det, så kan dere fiske gratis i 100 år. Det er lenge det. 😊

Håper at dere får mange fine fiskeopplevelser med kortene.

Mvh
Gunny Beate Segelstad
Kontorsekretær
Ringebu fjellstyre

Bestandsplan 2021 – 2025
Rondane – Sør Villreinområde.

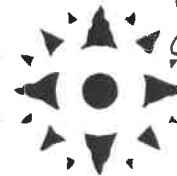
Forslag til uttale:

Ringebu Fjellstyre mener framlagt bestandsplan er god og støtter denne.

I tillegg ønsker vi at følgende blir tatt med.

- Planen evalueres for hvert år av styret. Evalueringen legges fram på årsmøtet.
- Tabell 1 på side 7 legges inn som et vedlegg i planen (Side 29), og at tabellen viser stammens utvikling fra 1970 og fram til i år.

Ludvig og Harald Bråstad
Fåvangvegen 643
2634 Fåvang

Deres ref.

Vår ref. 323.2

Dato 19.03.21

**ANGÅENDE SØKNAD OM FRADELING AV LYNNBU PÅ BRÅSTAD
SETER, GNR 148, BNR 6**

På grunn av stor arbeidsmengde, ser vi dessverre at vi ikke rekker å klargjøre søknaden deres for behandling til førstkommende fjellstyremøte. Saken blir derfor utsatt til neste fjellstyremøte, som skal være 26. mai.

Mvh
Gunny Beate Segelstad
kontorsekretær
Ringebu fjellstyre

*Ref sak 49/21
Arkiv nr 323.2*

Sv: Søknad om bruksendring av seterfjøs

Ringebu Fjellstyre <ringebu@fjellstyrene.no>

fr. 19.03.2021 10:06

Til: Laila Amrud <amrud@online.no>

Kopi: Paul Lutnaes <paul.lutnaes@fjellstyrene.no>

Hei.

På grunn av stor arbeidsmengde, ser vi dessverre at vi ikke rekker å klargjøre søknaden deres for behandling på førstkommende fjellstyremøte. Saken blir derfor utsatt til neste fjellstyremøte, som skal være 26. mai.

Mvh

Gunny Beate Segelstad

kontorsekretær

Ringebu fjellstyre

Fra: Laila Amrud <amrud@online.no>

Sendt: onsdag 20. januar 2021 21:30

Til: Ringebu Fjellstyre <ringebu@fjellstyrene.no>

Emne: Søknad om bruksendring av seterfjøs

Mvh

Håvard Amrud

Tlf:94057389

